

Inhoud

1. Profiel ICT	4
2. ICT in cijfers	8
3. Strategie & Doelstellingen	10
4. Informatie over het aandeel ICT	12
5. De Leden van de Raad van Commissarissen en van de Raad van Bestuur	16
Verslag van de Raad van Commissarissen	18
6. Corporate Governance	20
7. Verslag van de Raad van Bestuur	26
Inleiding	27
Financiële ontwikkelingen	27
Vooruitzichten	28
Bestuurdersverklaring	28
ICT Embedded	30
ICT Solutions	33
ICT Consultancy	36
ICT Duitsland	37
Organisatie en Personeel	39
8. Jaarrekening 2008	40
Geconsolideerde balans per 31 december 2008	42
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2008	43
Geconsolideerd mutatie-overzicht van het eigen vermogen per 31 december 2008	44
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2008	45
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	45
9. Enkelvoudige jaarrekening 2008	84
Enkelvoudige balans per 31 december 2008	86
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008	87
Toelichting op de enkelvoudige balans	87
10. Overige gegevens	94
Statutaire bepaling omtrent winstbestemming	95
Accountantsverklaring	97
Meerjarenoverzicht	99

Hoofdstuk 1: Profiel ICT

Profiel ICT

Ondernemingsprofiel

ICT Automatisering N.V. is een beursgenoteerde, ambitieuze en zelfstandig opererende ICT-onderneming met vestigingen in Nederland, Duitsland en Polen. Circa 1.000 medewerkers in onze organisatie werken mee aan maatschappelijk relevante oplossingen en producten, waarbij de nieuwste technologische ontwikkelingen een belangrijke rol spelen. Daarmee zijn we momenteel één van de grootste, zelfstandige Nederlandse software-ontwikkelaars.

De ICT Groep bestaat uit vier divisies: ICT Embedded (Embedded software is software die deel uitmaakt van en ingebouwd is in producten), ICT Solutions (technische automatisering), ICT Consultancy (adviesdiensten op het gebied van Requirements Engineering, Architectuur, Quality Assurance, Configuration Management en Testen) en ICT Duitsland (Embedded software en technische automatisering).

Met onze divisie Embedded zijn we vanaf onze oprichting in 1978 uitgegroeid tot een vooraanstaande speler op het gebied van Embedded Software. De divisie Solutions beschikt over een vooraanstaande positie dankzij specialistische kennis van geautomatiseerde processen. Ook de divisie ICT Consultancy, bestaande uit ICT NoviQ en Improve Quality Services heeft met haar kennis en kunde op de hierboven genoemde deelgebieden naam verworven in de door ICT gekozen marktgebieden. Daarnaast is onze vierde divisie ICT Duitsland door een aantal succesvolle acquisities en goede autonome groei sterk gegroeid. In 2008 heeft de ICT Groep daar !Zip, met vestigingen in Neustadt en Karlsruhe, aan toegevoegd. Binnen de divisie ICT Duitsland ligt de focus op dit moment met name op de branches Automotive en Manufacturing.

Alle activiteiten in Duitsland vinden vanaf oktober 2008 onder de naam ICT Software Engineering GmbH plaats.

We werken specialistisch en specifiek

De ICT Groep is een specialistische organisatie, gericht op de technisch georiënteerde software-ontwikkelingsmarkt. Om de markt zo goed mogelijk van dienst te zijn, hebben we ons geconcentreerd op een aantal branches, te weten:

- Communications & MultiMedia
- Defence
- Healthcare
- Logistics
- Manufacturing (ICT Procos)
- Traffic & Automotive

Op deze werkterreinen zijn we als geen ander thuis en hebben we veel ervaring en kennis opgebouwd. Door het combineren van marktspecifieke domeinkennis met kennis van het ontwikkelen van software in de ruimste zin, is ICT in de gekozen markten nadrukkelijk aanwezig. Elke markt kent zijn eigen unieke vereisten. ICT beschikt over experts die voor 100 procent toegewijd zijn. Daarmee kunnen wij onze opdrachtgevers de best mogelijke oplossingen bieden in voortrajecten, in het opzetten van ontwikkelomgevingen en architecturen, bij voorstudies, bij het opstellen van specificaties en bij de realisatie en implementatie. Het leveren van deze hoogwaardige diensten kan zowel op eigen vestiging als op locatie bij de klant, waarbij state-of-the-art ontwikkelingen met de nieuwste technologieën worden uitgevoerd.

Mission Statement

De ICT Groep is een organisatie die meewerkt aan maatschappelijk relevante oplossingen en producten, waarbij de nieuwste technologische ontwikkelingen een grote rol spelen. ICT zorgt ervoor dat ze deze ontwikkelingen op de voet volgt en richt zich daarbij op het leveren van software gerelateerde diensten.

Onze kernwaarden

In de wijze waarop wij omgaan met onze opdrachtgevers, onze medewerkers en onze aandeelhouders staan de volgende kernwaarden centraal:

- Ondernemerschap
- Betrokkenheid
- Zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheid
- Gezamenlijkheid

Opdrachtgevers

Door middel van de door ICT geleverde software gerelateerde diensten, die haar opdrachtgevers helpen bij het realiseren van toegevoegde waarde, ontstaat voor deze opdrachtgevers een concurrentievoordeel. ICT is in de gekozen markten niet trendzettend, maar speelt adequaat in op de ontwikkelingen in de markt. Zaken als lange termijn relaties, respect en vertrouwen staan bij ICT hoog in het vaandel. We doen wat we beloven op een nuchtere en pragmatische wijze.

Medewerkers

ICT is een mensenbedrijf en bestaat bij de gratie van haar medewerkers. We zijn een sociaal bedrijf met een informele cultuur waar je je als medewerker snel thuis voelt. Daarbij is ICT een technisch gedreven organisatie waarbij de gedrevenheid, de kwaliteit en professionaliteit van haar medewerkers voor een belangrijk onderscheidend vermogen zorgen. ICT heeft oog voor de loopbaan van haar medewerkers en geeft hen alle kans om zich te ontplooien. Hierbij ligt de eerste verantwoordelijkheid bij de medewerker en faciliteert ICT deze daar waar mogelijk. Om succesvol te zijn dien je als ICT medewerker blijf te geven van het vermogen om zelfstandig te werken en te denken gecombineerd met een gezonde portie creativiteit en pro-activiteit. Bij dit alles is wederzijds respect een vanzelfsprekendheid.

Aandeelhouders

Aandeelhouders willen wij een goed en continu rendement op hun investeringen bieden. ICT houdt rekening met de belangen van haar investeerders en we communiceren open en eerlijk over onze prestaties. Een scherpe sturing op onze financiële performance blijft bij al onze plannen en activiteiten het leidende principe. Dat zien wij als onze plicht.

Hoofdstuk 2: ICT in cijfers

ICT in cijfers

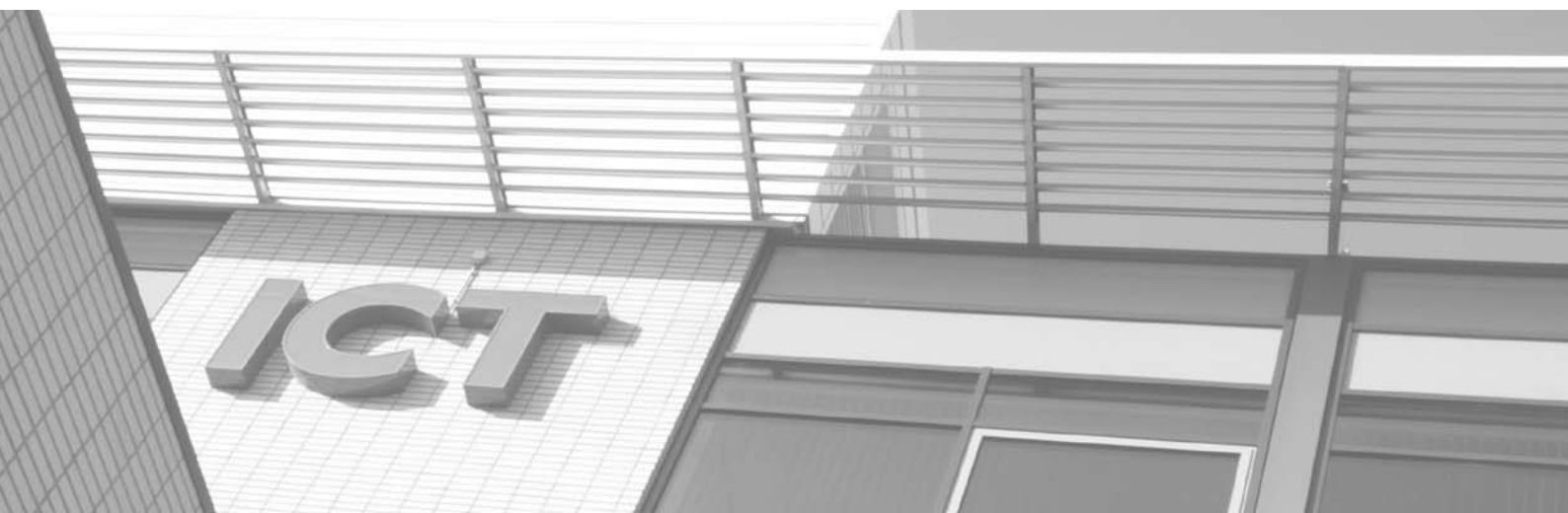
KENGETALLEN	2008	2007
Resultaten (x € 1.000.000)		
Omzet ¹⁾	97,5	88,3
waarvan: • ICT Embedded	27,8	30,8
• ICT Solutions	44,6	46,4
• ICT Consultancy	2,3	1,9
• ICT Duitsland	22,8	9,2
Toegevoegde waarde (omzet minus materiaalverbruik en uitbesteed werk)	87,5	79,4
Bedrijfsresultaat ⁴⁾	9,3	7,8
Resultaat voor belastingen	7,3	8,3
Nettowinst	5,3	6,1
Kasstroom (nettowinst plus afschrijvingen)	6,0	6,6
Medewerkers		
Aantal per 31 december (headcount)	1.015	941
Gemiddeld over het jaar (in FTE)	972	907
Enkele balansgegevens (x € 1.000.000)		
Eigen vermogen	45,3	41,1
Totaal vermogen	65,2	60,0
Ratio's		
Bedrijfsresultaat / omzet ^{1) 4)}	10%	9%
Nettowinst / omzet ¹⁾	5%	7%
Nettowinst / gemiddeld eigen vermogen	12%	15%
Eigen vermogen / totaal vermogen	69%	69%
Gegevens per aandeel van € 0,10 nominaal (in €)		
Nettowinst ²⁾	0,62	0,74
Kasstroom (nettowinst plus afschrijvingen) ²⁾	0,71	0,79
Eigen vermogen ³⁾	5,17	4,95
Dividend ³⁾	0,25	0,58

¹⁾ Omzet bestaat uit opbrengsten en overige baten.

²⁾ Op basis van het gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen.

³⁾ Op basis van het aantal uitstaande gewone aandelen per ultimo. Het dividend over 2008 betreft het voorgenomen voorstel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

⁴⁾ Gecorrigeerd voor buitengewone kosten.

Hoofdstuk 3: Strategie & Doelstellingen

Strategie & Doelstellingen

De strategie van ICT is erop gericht om haar positie in de gekozen markten verder uit te bouwen. Hierbij is de doelstelling om in de gekozen markten één van de leidende spelers te zijn. Om dit te bereiken is kritische massa nodig. Naast autonome groei wordt gericht gekeken naar acquisities die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van deze doelstellingen. Bij het inkleuren van de strategie is de geografische component er één waar nadrukkelijk rekening mee wordt gehouden. Enerzijds vanuit het belang van de medewerkers, anderzijds vanuit het belang van de afnemers.

Voor 2011 had ICT het streven om € 150 miljoen aan omzet te realiseren. Van deze omzet zou circa 60% in Nederland en 40% in Duitsland worden gerealiseerd. Door de huidige economische ontwikkeling zal deze doelstelling naar achteren in de tijd verschuiven. Op termijn is de verwachting dat de omvang van de Duitse activiteiten de Nederlandse zullen overstijgen. Naast de groei in omzet zal de focus liggen op herstel van de marges.

De ambitie van ICT om in 2011 een bedrijfsresultaat van 10% tot 12,5% van de omzet te realiseren, zal gezien de huidige marktomstandigheden naar verwachting ook meer tijd vergen. Factoren die hierbij een belangrijke rol spelen zijn de ontwikkeling van de arbeidsmarkt, de economie in de wereld in het algemeen en die van Nederland en Duitsland in het bijzonder.

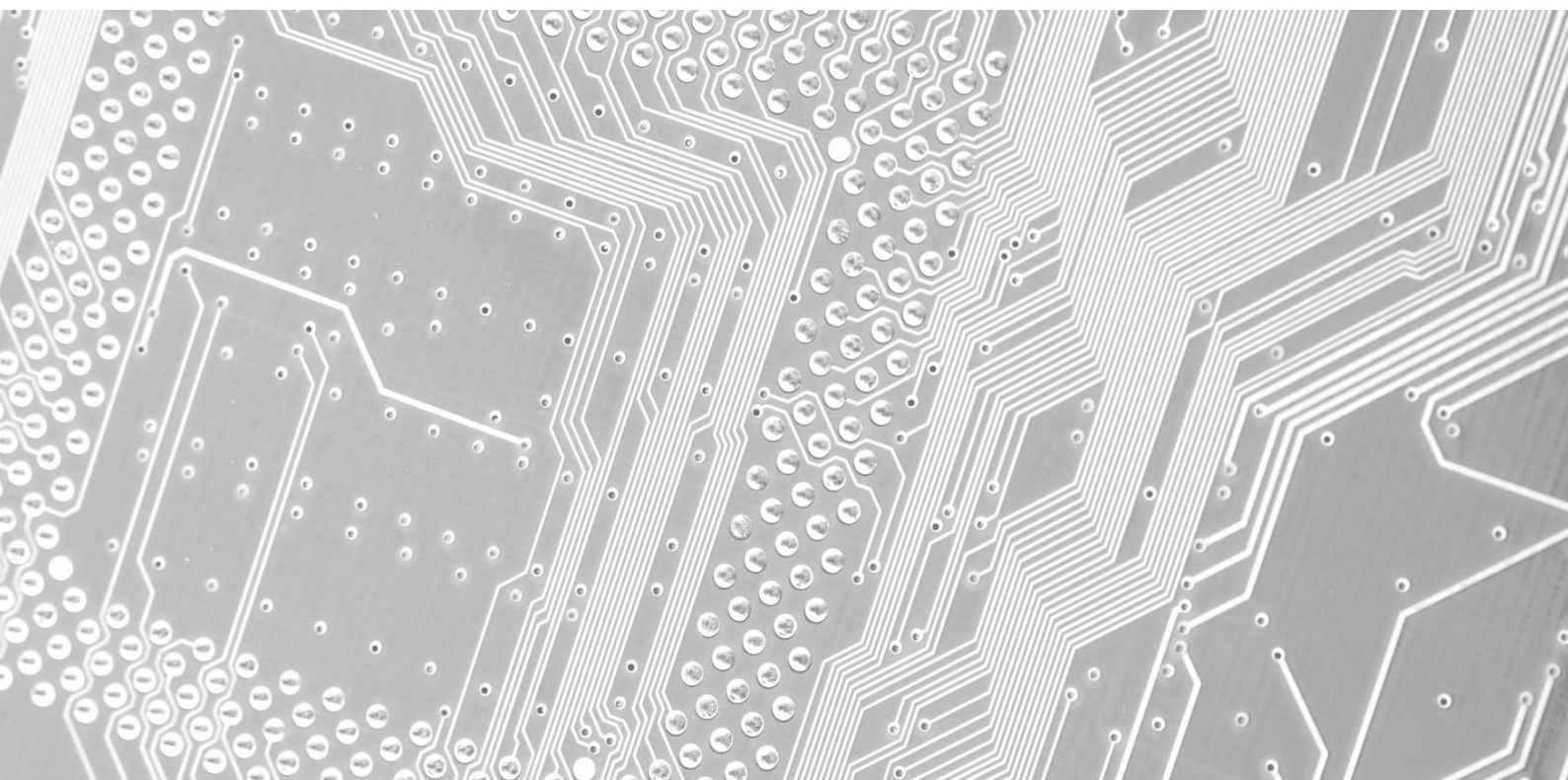
Voor de divisie ICT Embedded zal in 2009 de nadruk liggen op het in lijn brengen van het personeelsbestand met de omvang van de markt. In 2008 werd goede progressie geboekt met het verbeteren van de bezettingsgraad waarbij tevens gestreefd wordt naar een robuuste klantenbasis voor de activiteiten. Om deze reden zal ook in 2009 verder onderzocht worden of het mogelijk is met de in de traditionele embedded

markten opgebouwde kennis andere markten te betreden. Voor het geheel van de activiteiten van de divisie ICT Embedded wordt de komende jaren per saldo geen groei verwacht.

Voor de divisie ICT Solutions blijft het zwaartepunt van de activiteiten in Nederland liggen, waarbij het kantorennetwerk dekking geeft voor heel Nederland en als springplank dient voor verdere expansie. In 2008 heeft ICT Solutions zich, in lijn met de strategische uitgangspunten, verder teruggetrokken uit de internationale Communications & MultiMedia activiteiten.

ICT Consultancy biedt op een aantal deelgebieden binnen de systeemontwikkeling, zoals Requirements Engineering, Architectuur, Quality Assurance, Configuration Management en Testen, diensten met een hoge toegevoegde waarde aan. Door de focus op het drieluik Techniek, Organisatie en Proces kan ICT zich onderscheiden in haar dienstverlening en via deze divisie ook haar andere activiteiten faciliteren.

Binnen de divisie ICT Duitsland worden vanaf oktober 2008 alle activiteiten onder de naam ICT Software Engineering GmbH uitgevoerd. Ten aanzien van de doelstelling om binnen ICT Duitsland een vergelijkbare breedte in markten te creëren als in Nederland, zijn in 2008 grote stappen gezet. Onder andere door de acquisitie van IZip. Waar in 2007 nog 95% van de activiteiten in de markt Automotive lag is dat nu ongeveer 75%. De lange termijn strategie voor ICT Duitsland blijft onveranderd groei en verbreding van de activiteiten. De neergelegde doelstelling te groeien naar 500 medewerkers lijkt voor eind 2010 niet meer haalbaar. Door de economische omstandigheden zal de focus in 2009 in eerste instantie gericht zijn op een gezonde bedrijfsvoering en verbreding van de activiteiten. Ook wat acquisities betreft zal, gezien de marktomstandigheden, een terughoudend beleid worden gevoerd.

Hoofdstuk 4: Informatie over het aandeel ICT

Informatie over het aandeel ICT

Aandelen

• Beurs	Euronext Amsterdam
• Aantal geplaatste aandelen	8.747.544
• Ter dekking van optieverplichtingen ingekochte aantal aandelen	-
• Aantal uitstaande aandelen	8.747.544

Dividendbeleid

Vanuit de tijd dat ICT een zeer ruime kaspositie had, is een dividendbeleid gevoerd dat gekenmerkt werd door een zeer hoge pay-out. Inmiddels is als gevolg van het gevoerde acquisitiebeleid en het grotendeels uitkeren van de behaalde winsten de kaspositie aanzienlijk teruggelopen. Gezien het belang van het continueren van een sterke balans, ook in de huidige onzekere tijden, en het mogelijk maken van toekomstige acquisities is besloten terug te keren naar een dividendbeleid met een pay-out van 40%.

Grootaandeelhouders

De bij ICT Automatisering N.V. laatst bekende stand van zaken betreffende de belangen is:

• Aviva plc. / Delta Lloyd Levensverzekering N.V.	9,78%
• Quellhorst A.J.H., Minderhout	7,36%
• Orange Oranje Participaties N.V.	6,91%
• Delta Deelnemingen Fonds N.V.	6,11%
• Decico B.V.	6,10%
• Generali Holding Vienna AG	6,05%
• Darlin N.V.	5,50%
• Navitas B.V.	5,45%
• Fidelity Low Priced Stock Fund	5,10%

Het aandeel in 2008 (slotkoersen in €)

	2008	2007	2006	2005
Koers hoog	10,45	16,07	21,66	14,83
Koers laag	4,42	10,00	13,65	12,16
Koers op 31 december	4,71	10,55	14,58	14,83
Dividendrendement in %	5,31%	5,50%	4,05%	4,32%
Koers-winstverhouding (ultimo boekjaar)	7,6	14,3	19,2	16,9

Liquidity providers

Diverse banken treden op als "liquidity provider" voor het aandeel ICT. ICT is van mening dat een geordende handel in haar aandeel van belang is voor de onderneming en haar aandeelhouders.

Investor relations

ICT hecht aan een actieve en open communicatie met investeerders en analisten ter verduidelijking van haar strategie, financiële resultaten en actuele aangelegenheden. In 2008 is een aantal presentaties gegeven aan analisten en institutionele beleggers ter ondersteuning van een evenwichtige waardering van het aandeel en een bredere spreiding van het aandelenbezit.

Op de internetsite www.ict.nl kan uitgebreide informatie worden gevonden over persberichten en financiële data. ICT streeft naar een zo duidelijk en transparant mogelijke profilering van haar activiteiten en strategie.

Intern reglement inzake voorwetenschap

Binnen ICT is een reglement inzake de melding van transacties in effecten ICT Automatisering N.V. van kracht voor haar Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur en overige daartoe aangewezen personen, waaronder stafmedewerkers, het management en een aantal vaste adviseurs. De secretaris van de vennootschap is aangesteld als "compliance officer" en is belast met het toezicht op de naleving van het reglement en de communicatie met de Autoriteit Financiële Markten.

Financiële agenda

27 mei 2009

Trading update eerste kwartaal

27 mei 2009

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

29 mei 2009

Notering ex-dividend

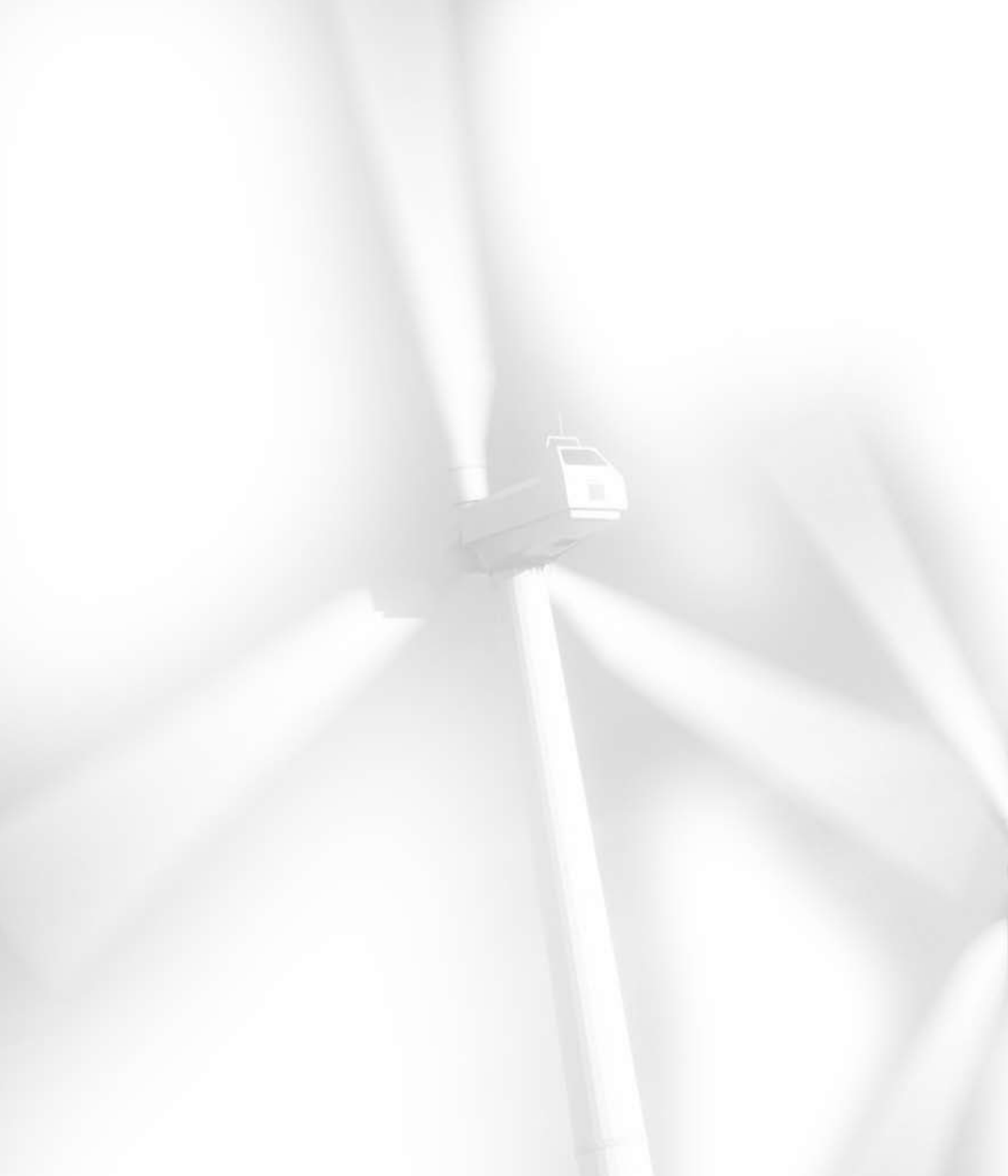
26 juni 2009

Betaalbaarstelling dividend

28 augustus 2009

Publicatie halfjaarcijfers 2009 en analistenbijeenkomst

Hoofdstuk 5: De leden van de Raad van Commissarissen en van de Raad van Bestuur

De leden van de Raad van Commissarissen en van de Raad van Bestuur

Raad van Commissarissen

Naam: mr. W. de Vlucht (1942), voorzitter
Nationaliteit: Nederlands
Belangrijkste nevenfuncties: president-commissaris Holland Venture B.V.
president-commissaris Linx Telecom B.V.
commissaris Koop Holding B.V.

Eerste benoeming in: 1997
Huidige termijn tot: 2009

Naam: ir. C.A.G. D'Agnolo (1953)
Nationaliteit: Nederlands
Functie: senior vice president central & eastern europe bij Zetes
Belangrijkste nevenfunctie: lid raad van commissarissen Twice BV
Eerste benoeming in: 2008
Huidige termijn tot: 2012

Naam: C. Kämper (1940)
Nationaliteit: Nederlands
Belangrijkste nevenfuncties: president-commissaris Freecom Technologies B.V.
president-commissaris Capitol Steel Technologies B.V.
commissaris Holland Venture B.V.
voorzitter Raad van Advies J.H. de Wit en Zonen B.V.
voorzitter Raad van Advies Overwater Grondbeleid Advies-
bureau en Overwater Rentmeesterskantoor B.V.
Eerste benoeming in: 1992
Huidige termijn tot : 2011

Naam: B.F. Kostwinder RA (1963)
Nationaliteit: Nederlands
Functie: Verantwoordelijke voor financieel beheer en bedrijfs-
voering bij de Evangelische Omroep (EO)
Belangrijkste nevenfunctie: lid raad van commissarissen van Econosto N.V.
Eerste benoeming in: 2008
Huidige termijn tot: 2012

Naam: dr. ir. P. Zuidema (1948)
Nationaliteit: Nederlands
Belangrijkste nevenfuncties: bestuurslid SNN-Foundation for Adaptive Intelligence
Lid Maatschappelijke Raad van Advies Immigratie en Naturalisatie Dienst
Eerste benoeming in: 2006
Huidige termijn tot: 2010

Raad van Bestuur

Naam: A. Schot RA (1962)
Nationaliteit: Nederlands
Functie: Voorzitter van de Raad van Bestuur

Naam: Ir. J. Oberg (1967)
Nationaliteit: Nederlands
Functie: Lid van de Raad van Bestuur

Jaarrekening 2008

Wij leggen u het door de Raad van Bestuur opgemaakte en met de Raad van Commissarissen besproken jaarverslag voor, waarin de jaarrekening over het boekjaar 2008 is opgenomen, alsmede alle overige wettelijk vereiste gegevens betreffende ICT Automatisering N.V. De jaarrekening over 2008 is gecontroleerd door Ernst & Young Accountants LLP en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De accountantsverklaring is opgenomen op pagina 97 en 98 van het jaarverslag.

De jaarrekening, het directieverslag en de accountantsverklaring zijn besproken in het bijzijn van de externe accountant. Wij stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de jaarrekening over 2008 vast te stellen conform de gepresenteerde stukken.

Dividendvoorstel en décharge

Ervan uitgaande dat de jaarrekening 2008 overeenkomstig de gepresenteerde stukken wordt vastgesteld, stellen wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor goedkeuring te verlenen aan het dividendvoorstel, zoals opgenomen op pagina 95.

Activiteiten van de Raad van Commissarissen en overleg met de Raad van Bestuur

De Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur hebben in 2008 zeven keer gezamenlijk vergaderd. Tijdens bijna alle vergaderingen was de voltallige Raad van Commissarissen aanwezig. Ook vond het jaarlijkse overleg met de Ondernemingsraad plaats.

Daarnaast vonden er verschillende informele contacten plaats tussen zowel de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur als tussen de leden van de Raad van Commissarissen onderling.

In de vergaderingen kwam een aantal vaste onderwerpen aan de orde waaronder de begroting, financiële ontwikkelingen en de resultaten, de marktontwikkelingen en de algemene en operationele gang van zaken. Daarbij is tevens aandacht besteed aan de interne risicobeheersings- en controlesystemen, dit mede gezien de uitbreiding van de activiteiten van de vennootschap in Duitsland. Met het bestuur is verschillende malen diepgaand van gedachten gewisseld over de te volgen strategie, zeker in het licht van de verder verslechterende marktomstandigheden en de impact daarvan op ICT.

De Raad van Commissarissen heeft de financiële rapportages uitvoerig besproken met de Raad van Bestuur. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen zijn onder meer omzet- en margeontwikkelingen en bedrijfskosten alsmede resultaten, balansratio's, budgetten en de vooruitzichten.

De Raad van Bestuur heeft twee Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders belegd: de plenaire jaarlijkse Algemene Vergadering in mei en een Buitengewone Algemene Vergadering in oktober. Tijdens de Buitengewone Algemene Vergadering in oktober werd de aandeelhouders kennisgegeven van de voorgenomen benoeming per 1 oktober 2008 van een lid van de raad van commissarissen, de heer C.A.D. D'Agnolo.

De Raad van Commissarissen heeft zowel in als buiten de vergadering toezicht gehouden op het door de Raad van Bestuur gevoerde beleid.

Samenstelling en rooster van aftreden van de Raad van Commissarissen

Overeenkomstig het rooster van aftreden trad in 2008 de heer H.A.D. van den Boogaard af als commissaris. De benoeming van de heer D'Agnolo, geëffectueerd

Verslag van de Raad van Commissarissen

per 1 oktober 2008 is vooruitlopend op het terugtreden van de heer De Vlucht in mei 2009 als gevolg van het bereiken van de maximale zittingstermijn. Na zijn terugtreden zal de Raad van Commissarissen bestaan uit vier leden.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen is in overeenstemming met de opgestelde profielschets. De Raad van Commissarissen is verder van mening dat de samenstelling zodanig is, dat de leden onafhankelijk van elkaar en van de Raad van Bestuur of enig bijkomend belang kunnen optreden in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code (de Code). Alle leden van de Raad van Commissarissen zijn ook onafhankelijk in de zin van de Code.

Persoonlijke informatie met betrekking tot de individuele leden van de Raad van Commissarissen en het rooster van aftreden staat vermeld op pagina 17 van dit verslag. Het rooster is in het verslagjaar niet gewijzigd. In 2009 eindigt de vierjarige zittingsperiode van de heer W. de Vlucht, die in 1997 voor de eerste keer benoemd werd. ICT volgt op het punt van de zittingsduur van Commissarissen de Nederlandse Corporate Governance Code. Als gevolg van het bereiken van de maximale zittingsperiode als commissaris is hij niet voor herbenoeming beschikbaar.

Mede namens de Raad van Bestuur willen wij de heer De Vlucht bedanken voor zijn bijdrage in de afgelopen jaren. Sinds de beursnotering is de heer de Vlucht als commissaris bij ICT betrokken geweest en onder zijn bevoegen voorzitterschap heeft hij een belangrijke bijdrage gehad aan de ontwikkeling van de onderneming.

Tenslotte willen wij onze waardering uitspreken voor de Raad van Bestuur en alle medewerkers van de ICT Groep die met grote betrokkenheid aan de verdere ontwikkeling van de ICT Groep hebben bijgedragen.

Barendrecht, 20 april 2009

Raad van Commissarissen

mr. W. de Vlucht, voorzitter

ir. C.A.G. D'Agnolo

C. Kämper

B.F. Kostwinder RA

dr. ir. P. Zuidema

Hoofdstuk 6: Corporate Governance

Algemeen

ICT Automatisering N.V. is een naamloze vennootschap die gevestigd is te Barendrecht. ICT is een zogenaamde structuurvennootschap en sinds 1997 genoteerd aan Euronext Amsterdam. In het navolgende zal de Corporate Governance van ICT worden besproken, alsmede de visie van ICT op die bepalingen in de Nederlandse Corporate Governance Code, hierna aan te duiden als de Code. Verder wordt aangegeven waar ICT van de Code afwijkt, alsmede een redengeving voor die afwijking. Sinds haar beursnotering heeft ICT een duidelijk en transparant beleid voor investeerders en andere stakeholders in de vennootschap ontwikkeld.

Raad van Bestuur

Als structuurvennootschap heeft ICT naast haar Raad van Bestuur verplicht een Raad van Commissarissen. De Raad van Bestuur bestaat thans uit twee bestuurders en de Raad van Commissarissen uit vijf leden. In overeenstemming met de doelstellingen van de vennootschap en het Nederlands recht bestuurt de Raad van Bestuur de vennootschap met inachtneming van alle bij de vennootschap en haar onderneming betrokkenen. De Raad van Bestuur is voor de wijze waarop zij de vennootschap bestuurt verantwoording schuldig aan zowel de Raad van Commissarissen als de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De vennootschap kent een reglement voor de Raad van Bestuur dat overeenkomstig de bepalingen van de Code op de website is geplaatst.

Leden van de Raad van Bestuur worden door de Raad van Commissarissen benoemd. Alvorens de Raad van Commissarissen tot een benoeming overgaat, wordt daarvan kennisgegeven aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Ondernemingsraad. Eén van de thans zittende bestuursleden is in afwijking van de Code benoemd voor onbepaalde tijd, welke afwijking

wordt veroorzaakt door het feit dat ten tijde van de benoeming de Code nog niet in werking was getreden en de overeenkomst met de bestuurder niet voorziet in de bepalingen van de Code. Bestuursleden kunnen door de Raad van Commissarissen worden geschorst en ontslagen. De arbeidsvoorwaarden van het bestuur worden door de Raad van Commissarissen vastgesteld. ICT volgt de ontwikkelingen van de emolumenten van leden van de Raad van Bestuur in vergelijkbare ondernemingen op de voet. Ook heeft de Raad van Commissarissen enkele malen een meer gedetailleerd onderzoek laten doen naar specifieke salarisstructuren binnen de ICT branche. Een en ander heeft geleid tot een evenwichtige beloningsstructuur.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het bestuur en de algemene gang van zaken binnen de vennootschap. Zij staat het bestuur met raad terzijde. De leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn allen onafhankelijk overeenkomstig de regels van de Code. De Raad van Commissarissen handelt in het belang van de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen en houdt bij haar handelen de belangen van alle bij de vennootschap betrokkenen in het oog. Onder haar toezicht valt met name ook:

- a. de realisatie van de doelstelling van de vennootschap;
- b. de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
- c. de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- d. het financiële verslaggevingsproces;
- e. de naleving van de wet- en regelgeving.

De Raad van Bestuur geeft de Raad van Commissarissen tijdig en schriftelijk alle informatie die de Raad van Commissarissen voor haar werkzaamheden behoeft. Ten minste één keer per jaar wordt de Raad van Commissarissen door het bestuur schriftelijk op de hoogte gesteld van de hoofdlijnen van het strategisch

beleid, de algemene financiële risico's en de beheers- en controlesystemen van de vennootschap. Gezien de omvang van de Raad van Commissarissen heeft de raad geen separate commissies ingesteld en is de raad als geheel verantwoordelijk voor de toezichthoudende taken. De Raad van Commissarissen heeft een reglement vastgesteld dat is geplaatst op de website van de vennootschap waarin de regels omtrent de wijze van besluitvorming en het functioneren van de raad zijn neergelegd.

Voor wat betreft de specifieke werkzaamheden van de Raad van Commissarissen over 2008 wordt verwezen naar het verslag van de Raad van Commissarissen.

De benoeming van de leden van de Raad van Commissarissen vindt ingevolge de wettelijke bepalingen plaats door de algemene vergadering op voordracht van de Raad van Commissarissen. De voordracht wordt opgemaakt door de Raad van Commissarissen nadat de algemene vergadering en de Ondernemingsraad in kennis zijn gesteld van het feit dat er een vacature is en in de gelegenheid zijn gesteld om personen aan te bevelen voor een voordracht. Eén commissaris wordt aanbevolen door de Ondernemingsraad op grond van het zogenaamd versterkt aanbevelingsrecht van die raad. De individuele leden van de Raad van Commissarissen kunnen alleen door de ondernemingskamer van het Amsterdam Gerechtshof worden ontslagen; daarnaast defungeert de gehele Raad van Commissarissen indien de algemene vergadering het vertrouwen in de Raad van Commissarissen opzegt.

Op pagina 17 bij het verslag van de Raad van Commissarissen zijn de persoonlijke gegevens van de leden van de Raad van Commissarissen, alsmede hun belangrijkste nevenfuncties opgenomen.

In het afgelopen boekjaar hebben zich geen transacties met een tegenstrijdig belang tussen bestuurders, commissarissen of grootaandeelhouders voorgedaan. De aard van de werkzaamheden van ICT leiden er niet toe dat dergelijke transacties goed mogelijk zijn.

Bescherming

Teneinde de vennootschap en alle daarbij betrokkenen te beschermen tegen een ongewenste overname heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in de statuten van de vennootschap de mogelijkheid tot het uitgeven van preferente aandelen aan de Stichting Continuïteit ICT gecreëerd. De doelstelling van de stichting is de belangen van de vennootschap en de met de vennootschap verbonden ondernemingen en alle betrokkenen te beschermen. De stichting kan ingeval van een ongewenste overnamepoging de preferente aandelen bij de vennootschap opvragen op grond van de optieovereenkomst die daartoe is gesloten tussen de vennootschap en de stichting. De stichting kan een aantal preferente aandelen nemen gelijk aan het aantal uitstaande gewone aandelen van de vennootschap. Ingeval van een ongewenste overnamepoging zal uitgifte van de preferente aandelen de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen in staat stellen hun positie ten opzichte van de bidder te bepalen, de plannen van de bidder te onderzoeken, alternatieven te onderzoeken en de belangen van de vennootschap en al haar betrokkenen te beschermen. De leden van het bestuur van de stichting zijn thans de heren drs. M.W. Dekker, Jhr. mr. E. Beelaerts van Blokland, mr. H.R. Okkens en drs. P.F. Plaizier RA. De stichting is onafhankelijk.

Overzicht Corporate Governance bepalingen

ICT voldoet aan de bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code behoudens uitzonderingen zoals die hierna zijn aangegeven.

Het bestuur

Best practice bepaling II.1.1

Een bestuurder wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor een periode van maximaal vier jaar plaatsvinden. Eén van de huidige bestuurders is benoemd voor onbepaalde

tijd en de statutaire functie van bestuurder is eveneens voor onbepaalde tijd aan de bestuurder toegekend. Gezien het feit dat het hier bestaande contractuele relaties betreft wordt van deze bepaling afgeweken zolang wet- en regelgeving niet op een en ander is aangepast.

Best practice bepaling II.2.6

Deze aanbeveling wordt niet gevolgd aangezien de reeds bestaande regelgeving als afdoende wordt beschouwd.

Best practice bepaling II.2.7

De bestaande contractuele verplichtingen worden geëerbiedigd terwijl voor toekomstige situaties de Raad van Commissarissen zich het recht voorbehoudt om in geval dat deze regel gezien de omstandigheden onredelijk uitpakt hiervan af te zien.

Raad van Commissarissen

Best practice bepaling III.3.5

ICT zal met betrekking tot deze aanbeveling rekenen vanaf het moment van de beursnotering in juni 1997.

Best practice bepaling III.7.3

Deze aanbeveling wordt niet gevolgd aangezien de reeds bestaande regelgeving als afdoende wordt beschouwd.

De aandeelhouders

Best practice bepaling IV.3.1

ICT geeft alle belangrijke informatie voor aandeelhouders in persberichten en plaatst presentaties op de website.

De externe accountant

Best practice bepaling V.2.1

ICT is van mening dat het aanwezig laten zijn van de accountant bij haar Algemene Vergadering van Aandeelhouders geen toegevoegde waarde heeft. De

door de accountant afgegeven verklaring geeft ondubbelzinnig die informatie die nodig is.

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 2004 is het Corporate Governancebeleid van ICT aan de orde gesteld. Dit heeft van de zijde van aandeelhouders geen aanleiding gegeven tot opmerkingen.

Risicobeheersing en interne controle

ICT heeft interne risicobeheersings- en controle systemen geïmplementeerd welke ten doel hebben zowel de operationele als de financiële risico's voor de vennootschap te minimaliseren en de invloed van onverwachte gebeurtenissen op de balansverhoudingen en het resultaat zoveel mogelijk te beperken. ICT ziet risicobeheer als een continu proces en de verankering van het beleid in controlesystemen en procedures op elk niveau in de organisatie is daarbij van belang. ICT beschikt over handleidingen voor de inrichting van de financiële verslaggeving alsmede voor de medewerkers bindende aanwijzingen en procedures met betrekking tot de uitvoering van financiële handelingen. Echter, ook al zijn de systemen ontworpen op zodanige wijze dat meerdere controles worden ingebouwd en samenspanning tussen personen wordt geminimaliseerd, toch is gebleken dat de daadwerkelijke uitvoering van werkzaamheden conform de aanwijzingen en procedures en overige voorschriften van de controlesystemen afhankelijk blijft van de betrokken personen. In een aantal vennootschappen heeft een medewerker fraude gepleegd. Deze fraude is door het niet adequaat volgen van procedures en nalaten van interne controlehandelingen niet tijdig aan het licht gekomen. De procedures rondom het betalingscircuit binnen de vennootschap waarin zich de fraude heeft voorgedaan, zijn naar aanleiding hiervan tegen het licht gehouden en verscherpt. Het verder verbeteren en verdiepen van de interne controles blijft voor ICT een continu proces. ICT is van mening dat met de genomen maatregelen het stelsel van risicobeheersings- en interne controlemaatregelen adequaat en effectief is. Belangrijke elementen in het systeem van risicobe-

heersing en controle zijn het begrotings- en budget-systeem, projectbewakingssysteem en het financiële rapportagesysteem waarin zowel voortgang als daadwerkelijke uitkomst van de operationele activiteiten van de onderneming wordt gevolgd. Daarnaast maakt ICT gebruik van een evaluatie- en beoordelingssysteem voor haar medewerkers. Gezien de groei in 2007 en 2008 van de organisatie in Duitsland, zijn door ICT stappen gezet om ook daar te komen tot een adequaat en effectief geheel van risicobeheersing- en controlesystemen. Met ingang van 2008 is in dit kader de organisatiestructuur van ICT in Duitsland aangepast. Gedurende 2009 zal de nadruk liggen op het harmoniseren van de risicobeheersing- en controlesystemen in Duitsland met de systemen die in de rest van de ICT Groep gangbaar zijn.

Het geheel van de werkzaamheden met betrekking tot de interne risicobeheersing- en controlesystemen wordt regelmatig besproken met de Raad van Commissarissen.

Bij het behalen van haar doelstellingen ziet ICT de navolgende risico's.

Conjuncturele ontwikkelingen

Algemeen economische ontwikkelingen zijn van invloed op de gang van zaken bij afnemers van ICT. Zo kunnen besluiten tot het doen van investeringen en de omvang van R&D budgetten onder druk van tegenvallende resultaten worden uitgesteld casu quo qua omvang kleiner uitvallen. Dat dit invloed heeft op de vraag naar diensten van ICT is evident.

Verplaatsing werkzaamheden naar lagere kosten locaties

De voortgaande globalisering brengt met zich mee dat multinationals meer en meer delen van hun productiefaciliteiten buiten Europa leggen. In het verlengde daarvan wordt ook een deel van de softwareontwikkeling verplaatst naar deze gebieden.

Hoewel deze trend sinds half jaren negentig al een feit is, lijkt er zich in de achterliggende periode een

versnelling te hebben voorgedaan. Op dit moment is voor ICT niet in te schatten in welke mate deze trend op haar activiteiten van invloed zal zijn en hoever deze trend zal doorzetten. ICT volgt vanzelfsprekend de ontwikkelingen op de voet.

Technologische ontwikkelingen

De softwaremarkt kenmerkt zich door snelle technologische ontwikkelingen, veranderde eisen van afnemers en evoluerende softwarestandaarden. Het succes van ICT hangt af van haar vermogen om zich aan deze ontwikkelingen aan te passen en de kennis van haar medewerkers up to date te houden.

Door de ontwikkelingen bij haar afnemers en in de markt goed te volgen, verwacht ICT haar positie te kunnen behouden. Feit is wel dat ontwikkelingen elkaar in een hoog tempo opvolgen, waardoor een hoge mate van alertheid vereist is.

Afhankelijkheid van medewerkers

ICT is voor haar bestaande bedrijfsvoering en de beoogde groei in hoge mate afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende personeel en in het bijzonder van voldoende hooggekwalficeerd personeel.

De arbeidsmarkt van personeel met de voor ICT relevante kennis en kunde is krap en de concurrentie is scherp. Het is niet zeker dat ICT in staat zal zijn voldoende hooggeschoold personeel aan te trekken en te behouden. Indien ICT daar niet in slaagt, kan dat een negatieve invloed hebben op de verwezenlijking van de doelstellingen.

Afhankelijkheid grote afnemers

Een relatief beperkt aantal afnemers van ICT bepaalt een substantieel deel van de omzet van de onderneming. Dit vloeit voort uit het feit dat in de markten waarin ICT actief is veelal grote ondernemingen actief zijn. Daarnaast is voor het opbouwen van een goede relatie en het creëren van een zogenaamd "preferred suppliership" het noodzakelijk met een zekere omvang voor deze grotere ondernemingen actief te zijn.

Het wegvallen om welke reden dan ook van één van deze grotere afnemers kan derhalve een negatieve invloed hebben op ICT. In dit kader is één van de speerpunten van ICT dan ook het verbreden van haar klantenbasis. Dat dit een kwestie van lange adem is, behoeft geen betoog.

Het bovenstaande overzicht van voor ICT belangrijke risicogebieden is niet volledig. Het is daarnaast mogelijk dat risico's die momenteel niet onderkend worden, dan wel als niet materieel worden beschouwd, later een belangrijk negatief effect kunnen hebben op het vermogen van ICT om haar doelstellingen te realiseren. Interne risicobeheersings- en controlesystemen van ICT zijn gericht op de tijdige identificatie van deze risico's. Daarnaast kan het zijn dat de hierboven genoemde conjuncturele ontwikkelingen voor een bepaalde tijd het mogelijk ontstaan van andere genoemde risico's beïnvloeden. Zo zal in een periode van laagconjunctuur een krappe arbeidsmarkt een andere impact hebben dan in een periode van hoogconjunctuur.

Financiële risico's en beleid

Het beleid van de onderneming is erop gericht om risico's als renterisico, valutarisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico te beheersen. Aan de financiële instrumenten zoals opgenomen in de balans van ICT Automatisering N.V. zijn geen specifiek contractuele bepalingen verbonden, anders dan de garantiestellingen en kredietfaciliteit bij de Rabobank. ICT Automatisering N.V. en haar groepsmaatschappijen houden geen afgeleide financiële instrumenten voor handelsdoeleinden aan en geven die ook niet uit. Als gevolg hiervan maken ICT Automatisering N.V. en haar groepsmaatschappijen geen gebruik van kasstroomafdekkingen, reële waarde afdekkingen en valuta-afdekkingen.

Renterisico

De renterisico's worden door ICT als minimaal geschat daar de vennootschap geen rentedragende schulden heeft. Derhalve is er geen gevoeligheid op de verplich-

tingen voor fluctuaties van de rentevoet. De renteopbrengsten volgt de ontwikkeling van de rente op deposito's.

Valutarisico

Valutarisico's zijn voor ICT niet aan de orde omdat de vennootschap uitsluitend in euro's contracten afsluit en verplichtingen aangaat.

Kredietrisico

Gezien de gegoedheid en de kredietwaardigheid van de meeste klanten van ICT wordt het debiteurenrisico gemiddeld geschat. Het kredietrisico op liquide middelen wordt laag geschat in verband met het uitstaan van de liquide middelen bij kredietwaardige banken.

Liquiditeitsrisico

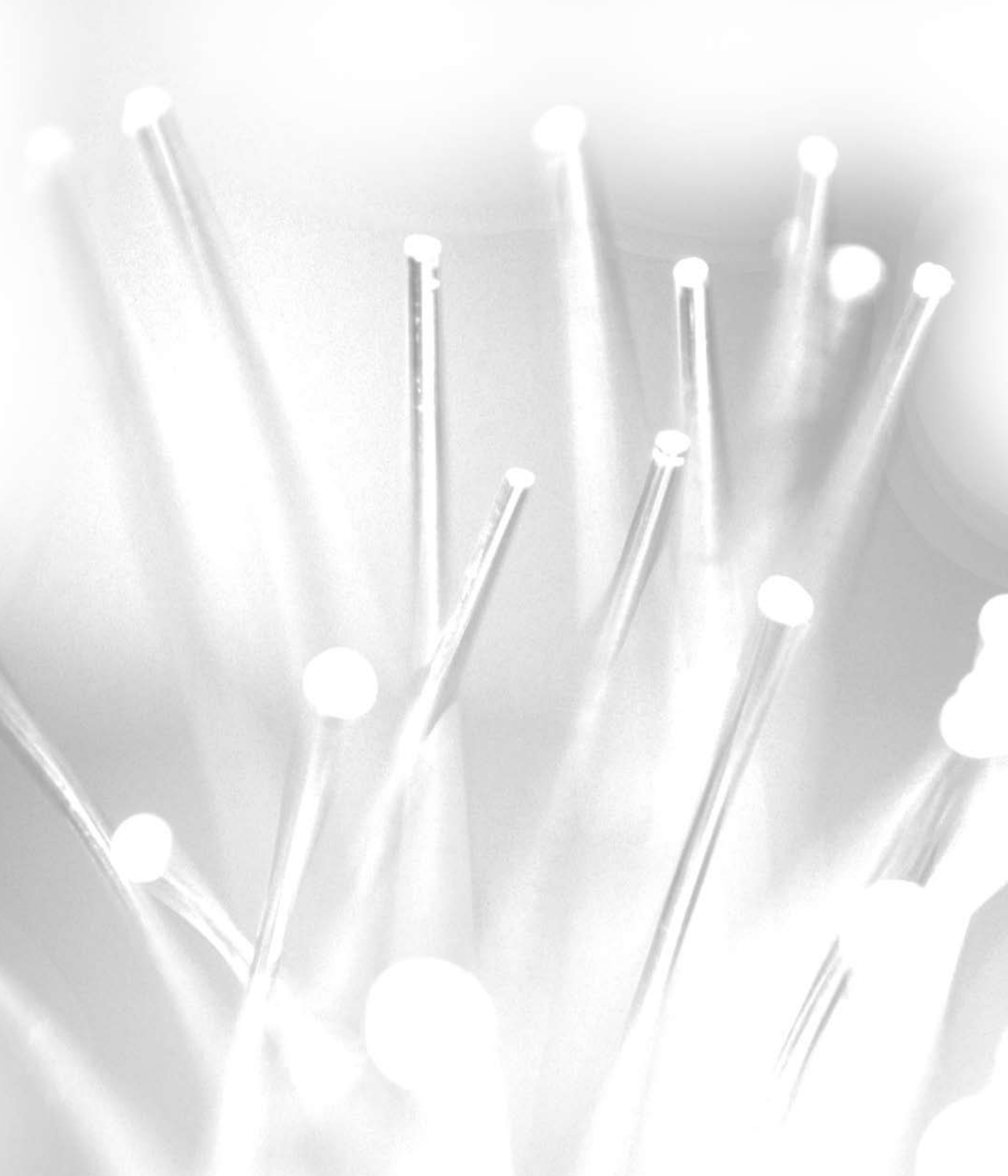
De liquiditeitsrisico's worden door ICT als minimaal ingeschat, daar de vennootschap alleen liquiditeiten in de vorm van banktegoeden heeft.

Statutenwijziging, uitgifte en inkoop aandelen

Een besluit tot wijziging van de statuten kan door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders slechts worden genomen op voorstel van de Raad van de Commissarissen.

Onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen besluit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders tot uitgifte van aandelen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan de Raad van Bestuur voor een bepaalde duur van ten hoogste vijf jaar aanwijzen tot het tot uitgifte bevoegde orgaan.

De Raad van Bestuur kan, mits met machtiging van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, besluiten nemen tot verkrijging van eigen aandelen door de vennootschap. Dit met inachtneming van relevant wettelijke en statutaire bepalingen terzake.

Hoofdstuk 7: Verslag van de Raad van Bestuur

Inleiding

Zoals verwacht heeft het jaar 2008 ICT een stijging van de omzet en nettowinst gebracht. Met name in de eerste helft van 2008 lieten de activiteiten een goede ontwikkeling zien. De Duitse activiteiten droegen in belangrijke mate bij aan de verbetering van het bedrijfsresultaat. Daarnaast profiteerde ICT van de positieve uitwerking van de ingrepen bij haar Embedded divisie waartoe in 2007 was besloten. In de tweede helft van het jaar, met name in het vierde kwartaal, trad een verslechtering van het economisch klimaat op. Het duidelijkst kwam deze verslechtering aan het licht door de tijdelijke bedrijfssluitingen in december bij verschillende afnemers. Deze sluitingen hadden een direct negatief effect op de bezettingsgraad. Als met deze effecten rekening wordt gehouden, stemt het behaalde operationele resultaat tot tevredenheid.

Inmiddels heeft de economische crisis zich verder verdiept. Daar waar ICT gezien de ongunstige vooruitzichten eind 2008 een beperkt aantal dienstverbanden heeft beëindigd, is inmiddels besloten dat een reorganisatie noodzakelijk is.

Was de uitkomst van de operationele activiteiten naar wens, in januari 2009 heeft ICT moeten constateren dat gedurende 2008 een fraude van aanzienlijke omvang is gepleegd. Het netto resultaat is daardoor aanzienlijk beïnvloed. De fraude heeft de hele organisatie geschokt. Alle procedures en controlemechanismen worden tegen het licht gehouden om een dergelijk incident in de toekomst te voorkomen.

De strategie van ICT blijft er onverminderd op gericht om de posities in haar gekozen markten verder uit te bouwen. Hierbij is de doelstelling om in die markten één van de leidende spelers te zijn. In lijn met deze strategie heeft ICT, in vervolg op de in november 2007 getekende intentieverklaring, op 1 februari 2008 de

overname van het Duitse !Zip EDV-Beratung GmbH en !Zip Automation GmbH (!Zip) afgerond. Naast deze acquisitie werd het belang in Lineas Automotive uitgebreid tot 100%. Voor 2009 is besloten vooralsnog de ontwikkelingen op de markt aan te zien voordat tot verdere groei door overnames wordt besloten.

Financiële ontwikkelingen

De omzet over 2008 steeg met 10,4% tot € 97,5 miljoen (2007: € 88,3 miljoen). Van deze stijging was driekwart het gevolg van acquisities. De omzet bij ICT Embedded daalde met 9,8% naar € 27,8 miljoen. Deze daling hing met name samen met de teruggang van het aantal directe medewerkers. De omzet van ICT Solutions nam af met 3,7% tot € 44,6 miljoen. De belangrijkste oorzaak lag in het gebrek aan genoeg gekwalificeerd personeel. De omzet van ICT Duitsland nam met ruim 146% toe. De omzettoename in Duitsland kan voor ongeveer 50% worden verklaard door de uitbreiding van het belang in Lineas en de acquisitie van !Zip. De overige omzetstijging in Duitsland was autonoom. De omzet van ICT Consultancy steeg van € 1,9 miljoen tot € 2,3 miljoen.

De tarieven lieten in 2008 een verdere stijging zien ten opzichte van 2007. De personeelslasten over 2008 bedroegen € 57,3 miljoen, een toename van 11,0% vergeleken met 2007. Naast de toename van het gemiddeld aantal medewerkers met 7%, is dit in belangrijke mate het gevolg van de stijging van de gemiddelde loonkosten per medewerker. Hoewel de kostenstijging nog steeds groter was dan de tariefsverhoging die kon worden doorgevoerd, nam het verschil verder af.

Het bedrijfsresultaat over 2008 liet, in lijn met de omzetontwikkeling, een stijging van 19,3% zien tot € 9,3 miljoen (2007: € 7,8 miljoen). De overige bedrijfskosten stegen met 3,6% tot € 20,2 miljoen. Dat deze stijging, ondanks de gerealiseerde acquisities niet hoger uitviel, is het gevolg van de gedaalde autokosten en een daling van het aantal medewerkers in Nederland.

Verslag van de Raad van Bestuur

De operationele marge steeg van 8,8% in 2007 naar 9,5% over het jaar 2008.

Ondanks de daling van de aanwezige liquide middelen met zo'n 26% steeg het saldo van rentebaten en rentelasten. Over 2008 bedroeg het batig saldo € 418.000 tegenover € 340.000 over 2007.

De effectieve belastingdruk kwam in 2008 uit op 26,3% tegenover 26,6% in 2007.

Daar waar het bedrijfsresultaat een stijging liet zien, daalde de nettowinst met 13,0% tot € 5,3 miljoen (2007: € 6,1 miljoen). De daling van de nettowinst wordt veroorzaakt door een last als gevolg van een in 2008 gepleegde fraude. Deze last bedraagt na belasting € 1,9 miljoen. Het onderzoek naar de fraude is nog in volle gang. De winst per aandeel bedroeg over 2008 € 0,62 (2007: € 0,74). ICT is voornemens een dividend van € 0,25 per aandeel uit te keren. De pay-out voor 2008 komt hierdoor uit op 40%.

De afschrijvingen stegen in 2008 met 56,4% tot € 746.000.

Het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal liet in 2008 een stabiele ontwikkeling zien en kwam uit op 69,4% (2007: 68,5%). Het eigen vermogen steeg van € 41,1 naar € 45,3 miljoen. Een toename met € 4,2 miljoen. Bij een balanstotaal dat steeg van € 60,0 miljoen naar € 65,2 miljoen. Een toename van € 5,2 miljoen.

Het aantal geplaatste aandelen onderging een wijziging en bedroeg per 31 december 2008 in totaal 8.747.544 aandelen (2007: 8.452.927). Er worden geen aandelen door ICT gehouden ter dekking van toegekende optie-rechten.

De netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten bedroeg € 6,5 miljoen. Er werd € 8,4 miljoen aangewend voor investeringsactiviteiten en € 1,3 miljoen voor financie-ringsactiviteiten. Dit resulteerde in een negatieve netto kasstroom van € 3,2 miljoen.

Vooruitzichten

Sinds het vierde kwartaal hebben de meeste markten waarin ICT opereert een verdere verslechtering laten zien. In de landen waar ICT actief is, wordt voor 2009 een economische krimp verwacht. Het valt niet te verwachten dat ICT zich aan deze realiteit zal kunnen onttrekken. ICT heeft dan ook aanleiding gezien om een reorganisatie uit te voeren. Deze reorganisatie zal in de loop van 2009 haar beslag krijgen. De hiermee verband houdende reorganisatielast zal naar verwachting tussen de € 3,5 en € 4,0 miljoen bedragen en ten laste komen van het resultaat over 2009. Gezien de grote onzekerheid die op dit moment in de wereld bestaat over de economische ontwikkelingen op korte termijn, valt er niet met enige mate van zekerheid een uitspraak te doen over de gang van zaken in 2009.

ICT zal evenals in voorgaande jaren investeren in kennisopbouw. Enerzijds als het gaat om kennis van haar medewerkers, anderzijds door daar waar mogelijk met partners gezamenlijk nieuwe ontwikkelingen op te pakken. Bij een voor het overige ongewijzigde gang van zaken behoeft het beleid inzake financiële instrumenten en de financiering van de onderneming geen aanpassing.

Bestuurdersverklaring

De statutaire directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening en het jaarverslag in overeenstemming met de Nederlandse wet en de International Financial Reporting Standards (IFRS). Zoals voorgeschreven in artikel 5-25c van de Wet op het Financieel Toezicht verklaart, met inachtneming van het geen hiervoor is vermeld, de statutaire Directie dat, voor zover haar bekend (i) de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van ICT Automatisering N.V. en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen; (ii) het jaarverslag een getrouw beeld geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van

zaken gedurende het boekjaar van de onderneming en van de met haar verbonden ondernemingen waarvan de gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen en (iii) dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's waarmee ICT wordt geconfronteerd, zijn beschreven.

De leden van de statutaire Directie hebben de jaarrekening ondertekend ter voldoening aan de wettelijke verplichtingen op grond van artikel 2:101 lid 2 BW en artikel 5:25 c lid 2 sub c Wft.

ICT Embedded

Inleiding

ICT Embedded richt zich op de markten Healthcare, Manufacturing, Communications & MultiMedia en Traffic & Automotive. Door deze segmentbenadering is ICT Embedded in staat om complexe maatwerk embedded systemen te leveren die aansluiten bij de specifieke technologiebehoefte van klanten in deze markten. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het verkorten van de time-to-market, het verhogen van de productkwaliteit en –betrouwbaarheid en het reduceren van de total cost of ownership van producten.

Strategie

De Embedded markt in Nederland neemt al enige jaren in omvang af. De strategie van ICT Embedded richt zich daarom niet zozeer op omzetgroei of -consolidatie, maar vooral op de realisatie van een goed bedrijfsresultaat.

Traditioneel bedient ICT Embedded een aantal grote technologieklanten. De lijn om de klantbasis verder te verbreden met middelgrote klanten die een aantal jaren geleden al is ingezet, zal in 2009 verder worden doorgevoerd. Voor wat betreft de portfolio zal hierbij worden gestreefd naar een mix van detachering, projecten en maintenance.

In de genoemde markten ligt de focus op een beperkt aantal speerpunten die nauw aansluiten bij business thema's.

- Binnen de Healthcare is dat bijvoorbeeld interoperability & connectivity als gevolg van een toenemende uitwisseling van informatie binnen en tussen ziekenhuizen en andere instellingen binnen de zorgketen.
- Binnen Manufacturing is reductie van de systeemcomplexiteit en total cost of ownership een belangrijk thema. ICT Embedded richt zich daarom op de

integrale uitvoering van projecten en maintenance, dat wil zeggen software en hardware. Hierbij wordt samengewerkt met verschillende partijen.

- In het Automotive segment ligt de nadruk op infotainment systemen (onder andere radio, DVD, navigatie).
- Productbetrouwbaarheid is een onderwerp dat als thema in meerdere markten terug te vinden is. Om deze reden heeft ICT Embedded zich de afgelopen periode verder gericht op softwarevalidatie en –verificatie en is er in dit verband als eerste in Nederland een partnership met Verum afgesloten.
- De competenties vanuit het Communications & MultiMedia segment worden ondersteunend aan deze speerpunten ingezet.

De strategie van ICT Embedded zal zich de komende periode eveneens verder richten op een positie binnen de (niet-cyclische) markten Traffic en Defence.

Gang van zaken

ICT Embedded laat ten opzichte van 2007 een verbetering zien. Deze verbetering is met name toe te schrijven aan de resultaten die de eerste helft van 2008 zijn geboekt. Direct na de zomer tekenden zich echter de gevolgen van de economische crisis af bij diverse klanten. Het resultaat hiervan was een sterk teruglopend aantal project- en detacheringsaanvragen. Tevens nam de druk op de tarieven toe.

De omzet over 2008 kwam uit op € 27,8 miljoen (2007: € 30,8 miljoen) een daling van 9,8%. Het aantal bij deze divisie werkzame medewerkers was eind 2008 331. Het verloop van 15% was in 2008 lager dan in 2007. De daling van de omzet alsmede het aantal medewerkers hangt in belangrijke mate samen met de overstap van medewerkers naar ICT Solutions B.V.

De verwachting is dat de economische verslechtering die in de tweede helft van 2008 is ontstaan, het komende jaar zal continueren. Net als voor vele andere bedrijven in de Nederlandse markt, zal 2009 ook voor

ICT Embedded een zwaar jaar worden. Inmiddels zijn en worden maatregelen getroffen om de organisatie aan te passen aan de veranderende marktomstandigheden.

Ontwikkelingen per segment

Communications & MultiMedia

In het Communications & MultiMedia segment ontwikkelt ICT software voor communicatie tussen mensen maar ook tussen machines onderling.

De lijn die in 2007 is ingezet, met het verder verbreden van de klantenkring, is in 2008 doorgezet. Verder kon er bij bestaande klanten, met name die actief zijn op het grensvlak van Telecom en Traffic & Automotive, de positie van ICT worden gehandhaafd of verder worden uitgebreid.

Daarentegen viel de omzet met name terug bij de klanten die actief zijn in de semiconductor industrie. Dit als gevolg van herstructureringen, teruglopende development budgetten en de algemene economische situatie. Er is een aantal connectivity-box en SIM-kaart simulatie projecten uitgevoerd (in-house bij ICT in Nederland).

Communications & MultiMedia heeft geïnvesteerd in de kennisgebieden: Java Card, embedded Linux en NFC/RFID. Deze kennisgebieden waren drie belangrijke speerpunten van 2008. In 2009 zal ICT zich met de kennisgebieden van dit segment blijven richten op niet-traditionele Telecom klanten, waarbij een focus zal liggen op bedrijven in de Defence industrie.

Healthcare

ICT richt zich in deze branche op zowel bedrijven die medische apparatuur ontwikkelen als organisaties die medische apparatuur toepassen.

De invoering van het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) is een actueel thema en zorgt voor een toene-

mende vraag naar actuele en complete patiënteninformatie (regionaal, landelijk, intramuraal, over zorginstellingen heen). Daarnaast is er nog veel vraag naar onder andere drie dimensionale reconstructies, waar ICT een sterke positie heeft.

In 2008 is de positie in de diagnostische sector licht gekrompen als gevolg van de marktrecessie. Verwachte uitbreidingen in laboratorium-, behandel- en monitoring sectoren bleven achter. Een verdere groei in specifieke competentie in deze sectoren is een kritische succesfactor.

De activiteiten op het vlak van connectivity (het koppelen van medische apparaten met patiëntregistratiesystemen) worden verder uitgebreid en de klantenbasis in de medische apparatenbouw uitgebreid. Naast OEM's zal de commerciële focus mede verder op het deelsegment 'Ziekenhuizen' worden gericht.

Manufacturing

ICT Embedded richt zich als software-ontwikkelpartner op vooraanstaande producenten van mechatronische apparaten. Voor het produceren van deze apparaten worden vaak multidisciplinaire teams van meerdere externe toeleveranciers bij elkaar gebracht. Thema's hierbij zijn toenemende systeemcomplexiteit, cost of ownership en beheersing van productvarianties. ICT heeft de bezetting op cruciale posities binnen deze domeinen weten te handhaven.

Alhoewel gedurende 2008 een aantal traditionele klanten binnen dit segment en daarmee ook ICT Embedded last kregen van de economische verslechtering, is er wel voortgang geboekt met het verder verstevigen van de klantenbasis. In 2008 heeft ICT (in samenwerking met Prodrive) een belangrijke lange termijn opdracht gewonnen voor een Duitse compressorfabrikant.

In het komend jaar zal het verder verbreden van de klantenbasis een belangrijk speerpunt blijven. Daarnaast

wil ICT haar toegevoegde waarde bij bestaande klanten verstevigen door specifieke proposities.

Traffic & Automotive

De Automotive markt was in 2008 sterk in beweging. De economische recessie waarmee deze markt wordt geconfronteerd, heeft vooral zijn weerslag op de productie. Via een focus op de infotainment systemen en, via RialtoSoft, op de veiligheidskritische systemen heeft ICT Embedded haar positie in de Automotive markt in 2008 weten te versterken. Voor klanten zijn, naast infotainment, activiteiten uitgevoerd op het gebied van navigatie en automotive-telecom (OEM specifieke carkits).

De samenwerking met ICT Duitsland geeft daarbij voordelen gezien de grote markt die daardoor ontsloten wordt. In 2009 zal deze samenwerking verder worden geïntensiveerd.

Verder zal ICT Embedded zich in 2009 binnen Traffic & Automotive blijven richten op uitbreiding van het Traffic segment.

ICT Solutions

Inleiding

ICT Solutions realiseert complexe technische automatiseringsoplossingen voor het besturen en beheersen van bedrijfsprocessen in verschillende marktsegmenten. Hoogwaardige technologische kennis wordt binnen ICT Solutions gekoppeld aan relevante domein- of marktkennis. De oplossingen bestrijken een groot toepassingsgebied, variërend van het ontwikkelen van Communicatie en Multi-Media applicaties in verschillende domeinen, het automatiseren van logistieke processen tot het ontwikkelen van geautomatiseerde oplossingen voor material handling.

Strategie

In 2008 heeft ICT Solutions de strategische roadmap (2011) verder geconcretiseerd en verder geanticipeerd op verschuivingen in de markt:

- De dienstverlening van ICT Solutions richt zich op software engineering services in de vorm van projecten, detachering en managed services, waarbij de focus ligt op projecten en managed services.
- De focus van de ICT Solutions vestigingen richt zich op de regionaal adresseerbare markten en klanten (dat wil zeggen Nederland en de grensgebieden van Duitsland en België).
- Een hechtere samenwerking met de overige ICT divisies, waaronder ICT Embedded en ICT Duitsland. De belangrijkste stap hierbij is geweest dat ICT haar activiteiten in de regio Noord-Oost heeft uitgebreid richting de procesautomatisering in de branche Manufacturing.

Gang van zaken

De omzet over 2008 kwam uit op € 44,6 miljoen, een daling van 3,7% ten opzichte van vorig jaar (2007: € 46,4 miljoen). Het aantal bij deze divisie werkzame medewerkers was eind 2008 412. Het verloop van 15% was in 2008 lager dan in 2007.

Op organisatorisch vlak is ICT Procos zowel juridisch als organisatorisch opgegaan in de divisie ICT Solutions zonder aan slagkracht te verliezen.

Ontwikkelingen per segment

Communications & MultiMedia

De markt Communications & MultiMedia is in 2008 onveranderd dynamisch gebleken. Grote internationale telecom leveranciers zijn met forse economische tegenwind geconfronteerd. Tevens hebben zij hun werkzaamheden deels buiten Europa verplaatst. In 2008 heeft ICT Solutions in lijn met de strategische uitgangspunten zich verder teruggetrokken uit deze dynamische internationale markt en zich gericht op het inzetten van competenties en technologieën uit deze markt in andere segmenten binnen Nederland en de grensgebieden van België en Duitsland. Hierbij kan gedacht worden aan: de software development vaardigheden, gecombineerd met aanvullende vaardigheden op het vlak van test, integratie, systeem architectuur, security en MultiMedia.

Defence

In 2008 is een start gemaakt om deze markt te vergroten richting Public Safety en Security. Van oudsher liggen de activiteiten van ICT Solutions in de Defence markt bij een beperkt aantal grote klanten.

Ook in 2008 werden de budgetten binnen de Koninklijke Landmacht voor een groot deel aangewend voor vredesoperaties en vervanging van materieel en vloeiende daarmee minder direct naar de Nederlandse industrie. In 2009 zal de ingezette weg van marktverbreiding vanuit Defence naar meer Public Safety en Security

Verslag van de Raad van Bestuur

verder worden ingezet. Hierbij moet gedacht worden aan opdrachtgevers als de politie en de veiligheidsregio's.

Logistics

De dienstverlening van de branche Logistics richt zich op drie apart te onderscheiden segmenten:

- Havenlogistiek
- Material Handling
- Warehousing & Distribution.

In 2008 heeft binnen de branche Logistics een verscherping plaatsgevonden in zowel marktwerking als profilering in de diverse segmenten. Over de segmenten heen is een lichte groei gerealiseerd. De verschuiving van dienstverlening op basis van detachering naar professional services en projecten met resultaatverplichting heeft zich in 2008 verder doorgezet. Conform onze roadmap voor de komende jaren voorzien we ook voor 2009 een continuering van deze beweging.

In het segment Havenlogistiek heeft ICT, op basis van haar goede klantrelaties en relevante domeinkennis, haar goede positie weten te behouden. Tevens heeft ICT enkele nieuwe klanten aan haar klantenkring kunnen toevoegen. Tegen het einde van het jaar trad een significante terugval van de omzet voor de belangrijkste spelers in deze markt op. De economische teruggang zal naar verwachting in 2009 een groeivertragend effect hebben op de overslag van goederen in de Rotterdamse haven.

Het segment Material Handling is voor ICT in 2008 een stabiel segment gebleken met veelal omvangrijke en langlopende projecten bij klanten. Hierdoor verwacht ICT ook voor 2009 een relatief stabiele markt voor dit segment. De combinatie van technische know-how met relevante domeinkennis blijft naar verwachting ook in 2009 schaars.

Het derde segment binnen de logistieke branche, Warehousing & Distribution heeft voor ICT in 2008 een

beperkte groei laten zien. Dit segment stond in 2008 het meeste onder druk. De groeiverwachting van dit segment is door ons naar beneden bijgesteld.

ICT voorziet in 2009 binnen dit segment wel nieuwe mogelijkheden voor automatiseringsprojecten die voortkomen uit kostenbesparende maatregelen die middels de inzet van ICT oplossingen gerealiseerd kunnen worden.

Manufacturing

De dienstverlening van ICT Solutions binnen het segment Manufacturing (met handelsnaam) ICT Procos) richt zich op de realisatie en het beheer van proces- en productiebesturingssystemen en fabrieks-informatisering in verschillende marktsectoren zoals de chemie- en metaalindustrie en de voeding- en veemengvoederindustrie.

Voor de branche Manufacturing liet 2008 twee gezichten zien. Tot augustus heeft er een grote marktvraag bestaan met veel spontane aanvragen die maar nauwelijks beantwoord konden worden. De arbeidsmarkt van technici kende een grote overspannenheid waardoor de beoogde autonome groei niet gerealiseerd is. Met name in de watermarkt is een aantal opdrachten verkregen.

Aan het einde van het jaar 2008 is de onzekerheid in de markt toegenomen en is de productie bij diverse klanten teruggeschroefd. Komend jaar is daardoor moeilijk voorspelbaar. Er wordt geen significante groei verwacht. ICT Procos zal zich in 2009 meer richten op blijvende minder cyclische markten zoals voeding, water en energie. De cyclische markten als chemie, metaal en machinebouw zullen met extra aandacht worden gevolgd.

Traffic & Automotive

De commerciële activiteiten in deze markt worden uitgevoerd door InTraffic. InTraffic is een 50/50 dochter van ICT en het ingenieursbureau Movares. De omzet heeft in 2008 niet de stijging laten zien die aanvan-

kelijk werd verwacht. De omzet bij ProRail was volgens verwachting en bleef op het niveau van 2007. De omzet bij andere klanten dan ProRail viel tegen en was lager dan in 2007.

Voor InTraffic is ProRail nog steeds met afstand de grootste klant in de markt van Verkeer & Vervoer. Het beleid voor de komende jaren is erop gericht om met name de omzet bij andere klanten flink te laten groeien, zoals NS Reizigers en streek- en stadsvervoerbedrijven. Daarnaast vormen de diverse centrale en regionale onderdelen van Rijkswaterstaat, alsook de provincies, een belangrijke doelgroep. Het full-service dienstenpakket dat InTraffic levert aan ProRail zal vertaald worden naar de behoeftes van andere klanten.

ICT Consultancy

Inleiding

ICT Consultancy richt zich met twee aparte entiteiten, Improve Quality Services en ICT NoviQ, op activiteiten als Requirements Engineering, Architectuur, Testen en Kwaliteitsmanagement.

ICT NoviQ ontwikkelt en levert innovatieve diensten met doorslaggevende toegevoegde waarde voor bedrijven die software en systemen ontwikkelen. NoviQ biedt consultancy, services en trainingen op het gebied van Configuration Management, Quality Assurance, Requirements Engineering en Architectuur.

Improve Quality Services (Improve) is een gespecialiseerd bedrijf, dat zich richt op hoogwaardige en innovatieve dienstverlening op het gebied van Testen en Kwaliteitsmanagement. Improve adviseert, levert professionele trainingen en detacheert consultants. Met name op het gebied van testen is Improve een zeer vooraanstaand bedrijf in de Nederlandse en internationale markt. ICT heeft momenteel een strategisch belang van 50% in Improve.

Strategie

Om in staat te zijn zich te kunnen onderscheiden in de markten waar zij actief is, is het van belang dat ICT in staat is toegevoegde waarde te leveren ten behoeve van de processen en de productontwikkeling bij klanten. Het gaat dan om activiteiten als Requirements Engineering en Architectuur enerzijds en Testen en Kwaliteitsmanagement anderzijds. ICT heeft besloten zich via aparte entiteiten op deze activiteiten te richten.

Gang van zaken

Improve Quality Services heeft in het afgelopen jaar in een lastige markt wederom een goede omzet- en winsttoename laten zien, mede op basis van een

groeiend aantal medewerkers. ICT NoviQ heeft in 2008 veel aandacht besteed aan het vergroten van de naamsbekendheid.

De omzet over 2008 kwam uit op € 2,3 miljoen (2007: € 1,9 miljoen) een stijging van ruim 20%. Het aantal bij deze divisie werkzame medewerkers was eind 2008 22.

ICT NoviQ

2008 is een dynamisch jaar geweest voor NoviQ. De naamsbekendheid is sterk vergroot door te spreken op seminars, workshops en conferenties, regelmatig te publiceren in vakbladen en te participeren in organisaties en werkgroepen in de verschillende vakgebieden. Ook is er een aantal nieuwe klanten toegevoegd die NoviQ verder verrijkt. Het intensiveren van de samenwerking met de andere ICT divisies zal in 2009 de positie van NoviQ in de markt verder verstevigen.

Improve Quality Services

Improve is met name gericht op de Nederlandse markt waar Improve zich, naast Embedded (met name de medische industrie) en Solutions, tevens richt op de markt van kantoorautomatisering, waarbij met name de financiële sector van belang is. Inmiddels is men voor een aantal middelgrote en grote banken een belangrijke (preferred) leverancier van testpersoneel. Op het gebied van testopleidingen is Improve preferred supplier van een aantal grote internationale bedrijven. In een markt waarin de complexiteit van systemen sterk stijgt en waar outsourcing steeds vaker aan de orde is, neemt het belang van gestructureerd testen steeds verder toe.

Improve heeft in het afgelopen jaar in een lastige markt wederom een goede omzet- en winsttoename laten zien, mede op basis van een groeiend aantal medewerkers.

Voor 2009 verwacht Improve op basis van haar sterke marktpositie, vooraanstaand profiel, alsmede de diversificatie in de dienstverlening en marktsegmenten ondanks de moeilijke marktomstandigheden een gezonde omzet en winst te kunnen realiseren.

ICT Duitsland

Inleiding

De divisie ICT Duitsland richt zich onder de naam ICT Software Engineering GmbH op de Duitse markt. ICT Software Engineering GmbH in Duitsland heeft zich gespecialiseerd in de dienstverlening met betrekking tot software-ontwikkeling op de gebieden Embedded software, industrial solutions (automatisering) en industriële standaard software. De dienstverlening loopt van het opstellen van requirements via het ontwikkelen met aansluitende project-begeleiding tot inbedrijfstelling ter plaatse. De engineers en technici ontwikkelen hierbij specifieke software-oplossingen en zorgen voor de integratie in systeemomgevingen. Het kwaliteitsmanagement wordt hierbij actief ondersteund. Het bedrijf realiseert haar oplossingen in de branches Traffic & Automotive, Manufacturing/Automatisering, Luchtvaart en Telecommunicatie.

Strategie

Om de activiteiten in Duitsland te stroomlijnen, werkt ICT met ingang van 2008 vanuit een Duitse holding-structuur. De lange termijn strategie voor ICT Duitsland blijft onveranderd groei en verbreding van de activiteiten. De neergelegde doelstelling te groeien naar 500 medewerkers lijkt voor eind 2010 niet meer haalbaar. Door de economische omstandigheden in 2009 zal de focus in eerste instantie gericht zijn op een gezonde bedrijfsvoering en verbreding van de activiteiten. Ook wat acquisities betreft zal, gezien de marktomstandigheden, een terughoudend beleid worden gevoerd. Zoals het zich nu laat aanzien lijken de omstandigheden wanneer de economie weer aantrekt in Duitsland ten aanzien van de markt voor de kernactiviteiten van ICT niet gewijzigd en zal de markt voor uitbesteding en detachering sterk terugkomen.

Gang van zaken

Ook in 2008 zijn de activiteiten van ICT in Duitsland sterk verder gegroeid. Aan de ene kant is de groei het gevolg van de acquisitie van !Zip in Neustadt per 1 januari en de uitbreiding van het belang in Lineas Automotive tot 100% eind 2008. Aan de andere kant was er ook sprake van een sterke autonome groei (60%). Ook wat betreft de verbreding van de markt zijn goede stappen gezet in 2008. Was eind 2007 nog 95% gericht op Embedded Software Engineering services in de Automotive markt, in 2008 is dat nog ongeveer 75%. De overige 25% is voornamelijk in de Manufacturing markt en veel meer gericht op industriële automatisering.

Om verdere groei en verbreding van de activiteiten te kunnen realiseren is in 2008 sterk gewerkt aan de interne organisatie. Zo is het management sterk geprofessionaliseerd en is de organisatie zo opgezet dat deze een verdere groei kan ondersteunen. Vanaf 1 oktober 2008 wordt alleen nog maar geopereerd onder de naam ICT Software Engineering GmbH. Door onderdeel uit te maken van een grotere organisatie kunnen opdrachten op een hoger niveau worden ingestoken en komt ICT Duitsland ook in aanmerking voor grotere projecten.

De omzet in 2008 voor ICT Duitsland kwam uit op € 22,8 miljoen, een groei van 146%. Het aantal bij deze divisie werkzame medewerkers was eind 2008 251.

ISSD

Met de acquisitie van !Zip Automation GmbH in Neustadt kreeg ICT Software Engineering GmbH in Duitsland toegang tot het gebied van Industriële Standard Software Development (ISSD). In 2008 zijn veel prospects geïdentificeerd voor deze business en zijn er verschillende nieuwe klanten binnengehaald. Uiteindelijk zijn de activiteiten op het gebied van ISSD in 2008 met ongeveer 30% gestegen.

Met de huidige economische situatie is rekening gehouden dat de ISSD activiteiten iets zullen teruglopen in 2009.

Verslag van de Raad van Bestuur

Kijkend naar de opportuniteiten in de Duitse markt is er een goede potentie om ISSD bij het aantrekken van de markt sterk verder te laten groeien.

Automatisering

Met de acquisitie van !Zip Automation GmbH in Neustadt zijn de activiteiten binnen ICT Software Engineering GmbH op het gebied van industriële automatisering sterk uitgebreid. Hier werd de groei vooral gehinderd door een te kort aan ervaren engineers op dit gebied. Het aantrekken en opleiden van nieuw personeel ging moeizaam en was tijdrovend. Het gevolg daarvan was dat het verder uitbreiden in 2008 van deze activiteiten langzaam verliep.

Met betrekking tot 2009 geldt dat we verwachten dat de klanten in eerste instantie terughoudend zullen zijn. Maar ook hier geeft het marktpotentieel vertrouwen dat zodra de economie aantrekt we hier verdere uitbreiding kunnen verwachten. Het aantrekken en opleiden van de juiste medewerkers blijft hier het aandachtspunt.

Het is vooral met industriële automatisering dat we de gewenste verbreding in de markten denken te bereiken. Voorbeelden van markten waar we de eerste stappen gezet hebben in 2008 en we verder willen uitbreiden in 2009 zijn de chemische sector, de voedingssector, energie en manufacturing.

Automotive

In de markt Automotive heeft ICT Software Engineering GmbH in alle vestigingen een duidelijke groei gerealiseerd. Die groei liep in enkele vestigingen op tot 50%. In 2008 is sterk aan de professionalisering van de organisatie gewerkt zodat het mogelijk werd om meer dan 100 nieuwe medewerkers binnen te halen en in te zetten bij klanten en op projecten die in huis uitgevoerd werden. Met de nieuwe organisatiestructuur zijn we in staat om de komende jaren verder te groeien.

In 2008 is het gelukt om de competenties op het gebied van Embedded Automotive te verbreden van

voornamelijk infotainment naar ook body electronics en motor management systemen.

ICT heeft haar activiteiten voornamelijk in de Research en Ontwikkeling van nieuwe auto's. De huidige crisis vindt op dit moment vooral plaats in de productiehoek. Toch merken we voor 2009 dat de klanten terughoudend zijn met het afgeven van opdrachten. De indruk is sterk dat het werk er wel is maar dat de klanten de kat uit de boom kijken met betrekking tot de ontwikkelingen in de wereld. Mede hierdoor zal de focus in 2009 minder op groei liggen dan in 2008 en meer op een gezonde bedrijfsvoering.

Het feit dat we veel lange termijn relaties met klanten hebben en dat we een mooie verdeling met betrekking tot de klantenbasis hebben, geeft ons vertrouwen voor de toekomst voor deze markt.

Organisatie en Personeel

Voor ICT zijn gemotiveerde medewerkers een belangrijke voorwaarde voor het succes van de onderneming. Dat ICT daar aandacht aan heeft besteed is gebleken uit het feit dat ICT in 2008 is gekwalificeerd als een goed bedrijf met een stimulerende werkomgeving. ICT is als zodanig genomineerd voor een landelijk keurmerk, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek; het keurmerk "Persoonlijke Ontwikkeling". ICT is hier trots op en blijft als vanouds energie steken in een stimulerende werkomgeving.

In navolging op het medewerkertevredenheidsonderzoek wat eind 2006 is gehouden heeft ICT in 2008 een opvolgend medewerkertevredenheidsonderzoek laten uitvoeren onder het personeel. Positief is dat van de vier verbeterpunten waar in 2008 de focus op heeft gelegen, te weten: "Loopbaanbegeleiding en Ontwikkeling", "Communicatie", "Organisatie" en "Beloning", drie van deze punten in 2008 een hogere waardering hebben behaald. Het verbeterpunt "Organisatie" is gelijk gebleven. De verbeterplannen die in 2007 en 2008 zijn geïmplementeerd liggen hieraan ten grondslag. Zo is in 2008 gestart met het Talentontwikkelingsprogramma en is er vervolg gegeven aan leiderschapsontwikkeling. ICT blijft zich inzetten voor verdere verbeteringen.

Om onze nieuwe medewerkers zo goed mogelijk te introduceren zodat zij hun weg kunnen vinden binnen ICT, zijn in 2008 wederom introductiedagen gehouden. Deze dagen worden als zeer positief ervaren. Tijdens deze dagen wordt op een actieve wijze kennis gemaakt met de structuur, de cultuur en de werkwijze van ICT.

Een belangrijke mijlpaal voor ICT was de harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden van ex-Procus werknemers. Deze harmonisatie is ingestoken op vrijwilligheid en is inmiddels met een mooi resultaat afgerond. 80% van de werknemers is overgestapt naar ICT arbeidsvoorwaarden.

ICT heeft (voor een deel van de organisatie) in het achterliggende jaar de ISO 9001 Certificering behaald waaruit haar kwaliteit van werken blijkt.

Ziekteverzuim en personeelsverloop

Het ziekteverzuim is in 2008 stabiel gebleven op 3,2%.

Het personeelsverloop over 2008 kwam uit op 15% (2007: 18%).

Het aantal medewerkers liet in het verslagjaar een stijging zien van 941 tot 1.015 op 31 december 2008.

Barendrecht, 20 april 2009

De Raad van Bestuur

Hoofdstuk 8: Jaarrekening 2008

Geconsolideerde balans per 31 december 2008

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2008

Geconsolideerd mutatie-overzicht van het eigen vermogen per 31 december 2008

Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2008

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Jaarrekening 2008

Geconsolideerde balans per 31 december 2008

(vóór voorstel winstbestemming)

(x € 1.000)

Toelichting

2008

2007

Activa

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	6)	2.763	1.897
Immateriële vaste activa	7)	24.347	17.835
Financiële vaste activa	8)	30	30
Latente belasting	8)	204	291
		<u>27.344</u>	<u>20.053</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Handelsvorderingen en overige vorderingen	10)	26.863	26.260
Vennootschapsbelasting		1.805	1.261
Liquide middelen	11)	9.209	12.420
		<u>37.877</u>	<u>39.941</u>

Totaal activa		<u>65.221</u>	<u>59.994</u>
---------------	--	---------------	---------------

Passiva

EIGEN VERMOGEN *)

12)

Geplaatst kapitaal		875	845
Agio		8.411	8.476
Verstrekke opties		124	124
Ingehouden winst		30.556	25.591
Resultaat boekjaar		5.288	6.081
		<u>45.254</u>	<u>41.117</u>

LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN

Latente belastingen	29)	234	-
Vooruit ontvangen	14)	1.000	1.200
		<u>1.234</u>	<u>1.200</u>

KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN

15)

Handelscrediteuren		3.388	2.747
Belastingen en premies sociale verzekeringen		6.419	4.458
Overige kortlopende verplichtingen		8.926	10.472
		<u>18.733</u>	<u>17.677</u>

Totaal passiva		<u>65.221</u>	<u>59.994</u>
----------------	--	---------------	---------------

*) Het gehele eigen vermogen en de gehele nettowinst zijn toe te rekenen aan de houders van eigen-vermogensinstrumenten van de moedermaatschappij.

Jaarrekening 2008

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2008

(x € 1.000)	Toelichting	2008	2007
Opbrengsten	19)	96.666	86.194
Overige baten	20)	<u>824</u>	<u>2.091</u>
		97.490	88.285
Materiaalverbruik en uitbesteed werk		9.961	8.908
Personeelslasten	21)	57.274	51.592
Afschrijvingskosten	6)	746	477
Overige bedrijfskosten	27) 20.236		19.538
Overige buitengewone kosten	27) <u>2.500</u>	<u>-</u>	<u>19.538</u>
		22.736	19.538
SOM DER BEDRIJFSLASTEN		<u>90.717</u>	<u>80.515</u>
Bedrijfsresultaat *)		6.773	7.770
Ontvangen dividend deelneming	28)	133	171
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		702	538
Rentelasten en soortgelijke kosten		<u>(284)</u>	<u>(198)</u>
		551	511
WINST VOOR BELASTING		7.324	8.281
Belastinglast	29)	<u>1.929</u>	<u>2.200</u>
NETTOWINST **)		5.395	6.081
Aandeel nettowinst minderheidsaandeelhouder		<u>107</u>	<u>-</u>
Aandeel nettowinst houders van eigen-vermogens-instrumenten van de moedermaatschappij**)		<u>5.288</u>	<u>6.081</u>
Winst per gewoon aandeel in €	30)	€ 0,62	€ 0,74
Winst per gewoon aandeel in € met inachtneming van mogelijk verwateringseffect	30)	€ 0,62	€ 0,72

*) Onder punt 27) is een post begrepen van € 2.500.000 inzake een geconstateerde fraude. Exclusief deze fraude bedraagt het bedrijfsresultaat in 2008 € 9.273.000 (2007: € 7.770.000).

**) In de jaarrekening en het directieverslag wordt het begrip nettowinst gelijkgesteld aan het aandeel nettowinst houders eigen-vermogens-instrumenten van de moedermaatschappij.

Jaarrekening 2008

Geconsolideerd mutatie overzicht van het eigen vermogen per 31 december 2008

2008

(x € 1.000)	Geplaatst kapitaal	Agio	Verstrekte opties	Ingehouden winst *)	Resultaat boekjaar	Totaal
1 januari 2008	845	8.476	124	25.591	6.081	41.117
Nettowinst 2008	-	-	-	-	5.288	5.288
Totaal baten en lasten	-	-	-	-	5.288	5.288
Toevoegen nettowinst 2007 aan ingehouden winst	-	-	-	4.965	(4.965)	-
Uitbetaald dividend 2007	30	(65)	-	-	(1.116)	(1.151)
31 december 2008	875	8.411	124	30.556	5.288	45.254

2007

(x € 1.000)	Geplaatst kapitaal	Agio	Verstrekte opties	Ingehouden winst *)	Resultaat boekjaar	Totaal
1 januari 2007	845	8.476	62	23.067	6.212	38.662
Nettowinst 2007	-	-	-	-	6.081	6.081
Totaal baten en lasten	-	-	-	-	6.081	6.081
Toevoegen nettowinst 2006 aan ingehouden winst	-	-	-	1.318	(1.318)	-
Uitbetaald dividend 2006	-	-	-	-	(4.894)	(4.894)
Uitoefening optierechten 2007	-	-	-	1.206	-	1.206
Verstrekte opties	-	-	62	-	-	62
31 december 2007	845	8.476	124	25.591	6.081	41.117

*) Ultimo 2007 is onder de ingehouden winst de post ingekochte eigen aandelen gesaldeerd. Ultimo 2008 zijn er geen ingekochte eigen aandelen meer.

Jaarrekening 2008

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2008

Volgens de directe methode (x € 1.000)

2008

2007

KASSTROOM UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN

Ontvangsten van afnemers	111.507	99.718
Betalingen aan leveranciers en werknemers	<u>(101.408)</u>	<u>(90.615)</u>
	10.099	9.103
Ontvangen dividend	133	171
Ontvangen interest	758	585
Betaalde interest	(284)	(198)
Betaalde winstbelasting	<u>(4.159)</u>	<u>(2.254)</u>
	(3.552)	(1.696)
	<u>6.547</u>	<u>7.407</u>
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	6.547	7.407

INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investerings in materiële vaste activa	(1.531)	(1.099)
Verwerving groepsmaatschappijen	<u>(6.877)</u>	<u>(7.318)</u>
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	(8.408)	(8.417)

FINANCIERINGSACTIVITEITEN

Uitgeoefende optierechten	-	1.206
Dividenduitkering aan belang derden	(199)	-
Betaald dividend	<u>(1.151)</u>	<u>(4.894)</u>
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	(1.350)	(3.688)
Netto kasstroom	<u>(3.211)</u>	<u>(4.698)</u>

Saldo liquide middelen eindstand	9.209	12.420
Saldo liquide middelen beginstand	12.420	17.118

Toename / (afname) liquide middelen	<u>(3.211)</u>	<u>(4.698)</u>
--	-----------------------	-----------------------

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

1) Informatie inzake vennootschap

ICT Automatisering N.V. is een in Nederland opgerichte en gevestigde vennootschap die aan het hoofd staat van de ICT Groep. De adresgegevens van ICT Automatisering N.V. zijn:

Kopenhagen 9
2993 LL Barendrecht
Telefoon: 0031 180 646000
Fax: 0031 180 646002

De geconsolideerde jaarrekening van ICT Automatisering N.V. te Barendrecht per 31 december 2008 is opgesteld door de Raad van Bestuur en is vervolgens mede door de Raad van Commissarissen ondertekend op 20 april 2009 en ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders die gehouden zal worden op 27 mei 2009.

De ICT Groep is een organisatie waar het bedenken van geavanceerde oplossingen centraal staat. Ruim 1.000 medewerkers bedenken elke dag opnieuw onderscheidende applicaties voor de meest uiteenlopende ICT-doeleinden. En daarmee is ICT momenteel één van de grootste, zelfstandige Nederlandse software-ontwikkelaars voor cliënten. De ICT Groep bestaat uit vier divisies: ICT Embedded (embedded software is software die deel uitmaakt van en ingebouwd is in producten), ICT Solutions (technische automatisering), ICT Consultancy (advies met betrekking tot onder andere Architectuur, Configuration Management en Testen) en ICT Duitsland (Embedded Software en technische automatisering). De bedrijfsactiviteiten van ICT Automatisering N.V. zijn verder beschreven in het jaarverslag.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van ICT Automatisering N.V. is opgesteld in overeenstemming met de door de Europese Unie goedgekeurde International Financial Reporting Standards (IFRS) en Interpretaties uitgegeven door het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). De grondslagen van de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn evenals bij de moedermaatschappij op IFRS gebaseerd.

Stelselwijzigingen

De in 2008 toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent ten opzichte van het vorig boekjaar. Wijzigingen en toekomstige wijzigingen in de toelichtingsvereisten als gevolg van nieuwe casu quo herziene voorgeschreven standaarden en interpretaties zijn voor zover van toepassing in de jaarrekening over 2008 verwerkt maar hebben geen effect gehad op de waarderingsgrondslagen. De nieuwe interpretaties in dit kader betreffen IFRIC 11 omtrent de verwerking van optieplannen in groepsaandelen en ingekochte eigen aandelen en IFRIC 14 inzake de beoordeling van de beperking op het overschot van een toegezegd-pensioenregeling dat op basis van IAS 19 Personeelsbeloningen als een actief kan worden verantwoord.

Jaarrekening 2008

Schattingswijzigingen

In het boekjaar 2007 is de geraamde gebruiksduur van de computerapparatuur onder de post materiële vaste activa gewijzigd van drie naar vijf jaar en is prospectief verwerkt in de jaarrekening. De wijziging betreft een verlenging van de gebruiksduur van drie naar vijf jaar, waarbij het effect in 2007 circa € 0,3 miljoen bedraagt, alsmede voor toekomstige perioden uitgaande van een gelijkblijvende jaarlijkse investering. In 2008 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Toekomstige wijzigingen

Op regelmatige basis worden door de IASB nieuwe verslaggevingsstandaarden, aanpassingen in de bestaande standaarden en interpretaties gepubliceerd. Deze nieuwe verslaggevingsstandaarden, aanpassingen in bestaande standaarden en interpretaties moeten vervolgens door de Europese Unie worden aanvaard. De onderstaande voor ICT Automatisering relevante nieuwe standaarden, aanpassingen in bestaande standaarden en interpretaties door de IASB gepubliceerd, zullen vanaf 1 januari 2009 of later van toepassing zijn.

IFRS 8 Operationele segmenten

De IASB heeft in november 2006 IFRS 8 gepubliceerd. Op het moment van inwerkingtreding vervangt IFRS 8 IAS 14 Gesegmenteerde informatie. ICT Automatisering onderzoekt momenteel wat de invloed op de geconsolideerde jaarrekening zal zijn.

IFRS Business Combinations – revised. IFRS 3 is van toepassing voor overnames die plaatsvinden in het boekjaar dat aanvangt na 1 juli 2009. IFRS 3 introduceert veranderingen in de verwerking van overnames dat de waarde van goodwill, het resultaat van de periode waarin een acquisitie plaatsvindt en toekomstige resultaten beïnvloedt. ICT Automatisering onderzoekt momenteel wat de invloed op de geconsolideerde jaarrekening zal zijn.

IAS 1 Presentatie van de jaarrekening (herzien)

Deze herziene standaard is in september 2007 gepubliceerd en wordt van kracht voor boekjaren beginnend op of na 1 januari 2009. Deze standaard onderscheidt mutaties in het eigen vermogen die samenhangen met transacties met de eigenaars van de vennootschap van mutaties die daarmee niet samenhangen. Het mutatieoverzicht van het eigen vermogen bevat slechts de gegevens over transacties met de eigenaars, waarbij overige mutaties als één post worden gepresenteerd. Daarnaast introduceert de standaard een overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, waarin alle in de winst- en verliesrekening opgenomen baten en lasten worden gepresenteerd, evenals alle posten van het totaalresultaat. ICT Automatisering onderzoekt momenteel wat de invloed is van de herziene standaard.

IFRS 2 Op aandelen gebaseerde betalingen (herzien)

De IASB heeft in januari 2008 een wijziging op IFRS 2 gepubliceerd, die een duidelijkere definitie bevat van een 'vesting condition', alsmede voorschriften omtrent de verwerking van een toekenning die daadwerkelijk wordt geannuleerd. De Groep past deze wijziging per 1 januari 2009 toe. Toepassing heeft naar verwachting geen gevolgen voor de resultaten en financiële positie van de Groep, aangezien de gebeurtenissen waarop deze interpretatie betrekking heeft zich niet hebben voorgedaan.

Verbeteringen van de IFRS

In mei 2008 heeft de IASB haar eerste bundel met wijzigingen op de standaarden gepubliceerd, hoofdzakelijk

Jaarrekening 2008

bedoeld ter eliminering van inconsequenties en ter verduidelijking. Voor iedere standaard gelden overgangsbepalingen. ICT heeft beoordeeld in hoeverre de verbeteringen impact kunnen hebben op de ICT Groep:

- IAS 31 Belangen in joint ventures: Indien een joint venture conform IAS 39 tegen reële waarde wordt opgenomen, is slechts het vereiste op basis van IAS 31 van toepassing dat informatie moet worden verstrekt omtrent de verplichtingen van de deelnemer in de joint venture, evenals verkorte financiële informatie over de activa, verplichtingen, baten en lasten. Deze wijziging heeft voor de Groep geen gevolgen, aangezien zij haar joint ventures niet conform IAS 39 tegen reële waarde opneemt.
- IAS 36 Bijzondere waardevermindering van activa: Indien discontering van kasstromen plaatsvindt om de 'reële waarde minus verkoopkosten' te schatten, dient additionele informatie omtrent de disconteringsvoet te worden verstrekt, die consistent is met de informatie die dient te worden verstrekt indien discontering van kasstromen plaatsvindt om de 'bedrijfswaarde' te schatten. Deze wijziging heeft voor de geconsolideerde jaarrekening van de Groep geen onmiddellijke gevolgen, aangezien de realiseerbare waarde van haar kasstroomgenererende eenheden thans worden geschat op basis van de 'bedrijfswaarde'.
- Overige verbeteringen hebben naar verwachting geen invloed op de financiële verslaglegging van ICT.

2) Grondslagen voor de jaarrekening

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie zijn volgens de methode van integrale consolidatie de financiële gegevens van ICT Automatisering N.V. en alle dochtermaatschappijen (hierna gezamenlijk aangeduid als "de ICT Groep") opgenomen. Als dochtermaatschappijen worden aangemerkt maatschappijen waarin de ICT Groep een beslissende invloed op het beleid uitoefent.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het niet door de ICT Groep gehouden aandeel in winsten of verliezen en in de netto vermogenswaarde. Zij worden afzonderlijk in de winst- en verliesrekening en in het eigen vermogen in de geconsolideerde balans gepresenteerd, naast het aan houders van eigen vermogensinstrumenten van de moedermaatschappij toe te rekenen eigen vermogen. Acquisities van minderheidsbelangen worden verantwoord volgens de "parent entity extension"-methode, waarbij het verschil tussen de vergoeding en de boekwaarde van het verworven aandeel in de netto vermogenswaarde als goodwill wordt verantwoord.

De financiële gegevens van vennootschappen die een joint venture zijn, worden in de consolidatie opgenomen volgens de methode van proportionele consolidatie. Als een joint venture wordt aangemerkt een maatschappij waarin ICT Automatisering N.V. krachtens een regeling tot samenwerking met een andere aandeelhouder gezamenlijk gelijke zeggenschap kan uitoefenen. De activa en passiva, alsmede de baten en lasten van een joint venture worden in de consolidatie opgenomen naar evenredigheid van het in de maatschappij gehouden belang.

Resultaten van dochtermaatschappijen worden in de consolidatie verwerkt vanaf de datum van verkrijging respectievelijk oprichting. De enkelvoudige winst- en verliesrekening is opgesteld onder toepassing van artikel 2:402 BW.

Joint ventures

ICT Automatisering N.V. neemt deel in verschillende joint ventures, die zijn aan te merken als "jointly controlled entities", dat wil zeggen dat er een regeling tot samenwerking is gemaakt waarbij twee of meer partijen een

Jaarrekening 2008

economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijke zeggenschap hebben. ICT Automatisering N.V. hanteert bij het verwerken van deze joint ventures in de geconsolideerde balans de methode van proportionele consolidatie. Om deze methode consequent te kunnen toepassen zijn de cijfers van de joint venture tevens opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards. De joint ventures kennen hetzelfde boekjaar als ICT Automatisering N.V.

Indien ICT Automatisering N.V. activa inbrengt in of verkoopt aan een joint venture, moet de opname van enig deel van een winst of verlies uit de transactie de economische realiteit weerspiegelen. ICT Automatisering N.V. zal uitsluitend dat deel van de winst of het verlies opnemen dat is toe te rekenen aan de belangen van de andere deelnemers.

Grondslagen voor de valutaomrekening

De geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2008 is opgesteld in euro's. In de balans worden de monetaire en niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta omgerekend naar euro's tegen de officiële noteringen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden verantwoord tegen de op de datum van de transactie geldende wisselkoers. De winsten en verliezen ten gevolge van wisselkoersfluctuaties worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Belangrijke oordelen en schattingen

De belangrijkste veronderstellingen ten aanzien van schattingsonzekerheden per balansdatum van de boekwaarde van activa of verplichtingen in het volgende boekjaar die een aanmerkelijk risico in zich dragen, worden hierna uiteengezet.

Waardering projecten met een vaste aanneemsom

Het unieke karakter en de hoge risicograad van deze projecten biedt ICT Automatisering N.V. onvoldoende mogelijkheid om de nog te maken kosten en de tussentijdse projectresultaten betrouwbaar vast te stellen. Als gevolg hiervan worden de resultaten op deze projecten bij ICT Automatisering N.V. bij oplevering van de projecten verantwoord.

Acquisities en reële waarde schattingen

Goodwill die is ontstaan bij een acquisitie van een bedrijfscombinatie wordt bij de eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde het verschil tussen de kostprijs van de bedrijfscombinatie en het belang van ICT Automatisering N.V. in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen. Bij de afzonderlijke waardering van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen vinden schattingen plaats (zoals bijvoorbeeld de verwachte kasstromen en de verdisconteringvoet). De goodwill wordt jaarlijks getoetst of zoveel vaker, indien gebeurtenissen of veranderingen in de omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Bijzondere waardevermindering van goodwill

Een bijzondere waardevermindering van goodwill vraagt om een schatting van de bedrijfswaarde van de kasstroomgenererende eenheden waaraan de goodwill wordt toegerekend. Voor de bedrijfswaarde dient ICT Automatisering N.V. een schatting te maken van de verwachte toekomstige kasstromen van de kasstroomgene-

Jaarrekening 2008

rerende eenheid en tevens een geschikte disconteringsvoet te bepalen, ter berekening van de contante waarde van die kasstromen.

Waardering van pensioenen

ICT Automatisering N.V. bepaalt ten minste eenmaal per jaar de grondslagen om de pensioenregeling te waarderen. Dit vraagt om een schatting van actuariële en financiële uitgangspunten voor de waardering van de pensioenverplichtingen en de daarmee samenhangende fondsbeleggingen. Voor de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen dient ICT Automatisering N.V. een schatting te maken van de in de toekomst uitgaande kasmiddelen, waarbij de waardering afhankelijk is van schattingen ten aanzien van de gehanteerde disconteringsvoet, de verwachte prijs- en salarisstijgingen als gevolg van verwachte carrièreontwikkeling van medewerkers, arbeidsongeschiktheidsrisico evenals van sterftegrondslagen. Ook ten aanzien van het rendement op fondsbeleggingen dienen schattingen te worden gemaakt. De schattingen worden op consistente wijze bepaald afhankelijk van economische en demografische ontwikkelingen.

3) Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Financiële instrumenten

De resultaten en kasstromen van ICT worden beïnvloed door verschillende variabele factoren. ICT heeft geen financiële instrumenten die niet uit de normale bedrijfsactiviteiten voortvloeien. Het huidige beleid is er tevens niet op gericht om speciale financiële instrumenten in te zetten om risico's af te dekken.

Een financieel actief wordt niet langer op de balans opgenomen zodra de kasstromen en risico's die uit dit actief voortvloeien niet langer ten gunste of ten laste komen van ICT Automatisering N.V. Een financiële verplichting wordt niet langer op de balans opgenomen zodra aan de prestatie ingevolge de verplichting is voldaan, deze is opgeheven of is verlopen. Binnen ICT Automatisering N.V. zijn geen voor verkoop beschikbare financiële activa en verplichtingen (met uitzondering van de deelneming welke onder de financiële vaste activa gerapporteerd wordt), tot het einde van de looptijd aangehouden beleggingen of leningen aanwezig met uitzondering van voornamelijk debiteuren, crediteuren en overige vorderingen en verplichtingen. Tevens zijn er door ICT Automatisering N.V. geen financiële activa verworven met het doel deze in de nabije toekomst te verkopen. Bij de eerste opname van financiële activa worden deze gewaardeerd tegen de reële waarde van de geleverde tegenprestatie vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en daarna gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. ICT Automatisering N.V. bepaalt op elke balansdatum of een financieel actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen berekend op basis van de gebruiksduur. Er wordt geen rekening gehouden met restwaarden. De jaarlijkse afschrijvingspercentages zijn voor:

Computerapparatuur:	20%
Inventaris:	20%

Indien van toepassing vindt waardering plaats tegen lagere realiseerbare waarde. De gebruiksduur en de waarderingsmethoden worden beoordeeld en, indien noodzakelijk, aangepast per het einde van het boekjaar.

Jaarrekening 2008

Financiële vaste activa

Voor verkoop beschikbare financiële vaste activa, zijnde een deelneming waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, wordt, omdat de reële waarde niet op betrouwbare wijze is te bepalen, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele waardeverminderingen.

Latente belastingen

Latente belastingvorderingen worden in de balans opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voorwaarts compensabele fiscale verliezen, voor zover het waarschijnlijk is dat er op afzienbare termijn fiscale winst beschikbaar is waarmee deze kunnen worden gerealiseerd. Latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd indien het in rechte afdwingbaar is om het te salderen en de latente belastingen verband houden met dezelfde belastingplichtige en dezelfde belastingautoriteit.

Handelsvorderingen en overige vorderingen

De handelsvorderingen worden opgenomen tegen het oorspronkelijke factuurbedrag, zijnde de reële waarde van de tegenprestatie, minus een voorziening voor oninbare bedragen. Deze voorziening wordt getroffen indien er objectief bewijs is (zoals de waarschijnlijkheid van faillissement of aanmerkelijke financiële moeilijkheden van de debiteur) dat de ICT groep niet in staat zal zijn alle volgens de oorspronkelijke factuur openstaande bedragen te innen. De boekwaarde van de vordering wordt verlaagd met gebruikmaking van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, worden niet langer opgenomen zodra de oninbaarheid daarvan is vastgesteld. De overige vorderingen zijn opgenomen tegen kostprijs, zijnde de reële waarde van de geleverde prestatie op het moment van factureren. Vervolgwaardering van alle handels- en overige vorderingen vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Onder de overige vorderingen en -verplichtingen zijn begrepen vorderingen en verplichtingen uit hoofde van vaste prijs projecten. De waardering van vaste prijs projecten geschiedt tegen de kosten van de bestede directe uren en van de voor de projecten ingekochte goederen en diensten per balansdatum. De bestede uren worden gewaardeerd tegen de directe en indirecte kosten per medewerker per uur. De directe kosten zijn gebaseerd op de salariskosten, sociale lasten en overige directe kosten van de medewerker die zijn toe te rekenen aan het project. De ingekochte goederen en diensten zijn gewaardeerd op de betaalde inkoopprijs. Reeds gefactureerde bedragen ter zake van projecten worden in mindering gebracht op de geactiveerde kosten van ieder project. Eventuele verliezen op deze projecten worden op de geactiveerde kosten in mindering gebracht zodra de verliezen worden geconstateerd en ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Hiervoor is een schatting van de te verwachten projectkosten noodzakelijk. Positieve saldocontracten zijn opgenomen onder de post nog te factureren omzet en negatieve saldocontracten onder de post overlopende passiva. De voortgang van de projecten wordt gemeten aan de hand van de bestede uren, facturering en interne managementinformatie.

Liquide middelen

Liquide middelen in de balans bestaan uit banktegoeden.

Inkoop eigen aandelen

Eigen-vermogensinstrumenten die opnieuw worden verworven (inkoop eigen aandelen) worden van het eigen vermogen afgetrokken. Bij de aankoop of verkoop van eigen-vermogensinstrumenten van ICT Automatisering N.V. wordt geen winst of verlies ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Jaarrekening 2008

Langlopende en kortlopende verplichtingen

De langlopende en kortlopende verplichtingen worden opgenomen tegen kostprijs, zijnde de reële waarde op het moment van ontstaan van de verplichting. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden door ICT Automatisering N.V. verwerkt op basis van de overnamemethode. De toepassing van deze methode omvat de identificatie van de overnemende partij, bepaling van de kostprijs van de bedrijfscombinatie en de toerekening op de overnamedatum van de kostprijs van de bedrijfscombinatie aan de verworven activa en overgenomen en voorwaardelijke verplichtingen.

ICT Automatisering N.V. neemt, als overnemende partij, op de overnamedatum de in een bedrijfscombinatie verworven goodwill op als een actief gewaardeerd tegen zijn kostprijs, zijnde het bedrag waarmee de kostprijs van de bedrijfscombinatie het belang van de overnemende partij in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen die opgenomen zijn, overschrijdt. ICT Automatisering N.V. neemt de goodwill op in de balans onder de post immateriële vaste activa. Initiële negatieve goodwill wordt meteen in de winst- en verliesrekening verwerkt.

De in de bedrijfscombinatie verworven goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt jaarlijks op bijzondere waardevermindering getoetst (impairment) of vaker indien gebeurtenissen of wijzigingen in omstandigheden erop wijzen dat de goodwill mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Voor deze toetsing op bijzondere waardevermindering wordt de goodwill die is voortgekomen uit een bedrijfscombinatie vanaf de overnamedatum toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid die naar verwachting zal profiteren van de synergie van de bedrijfscombinatie. Iedere eenheid waaraan de goodwill wordt toegerekend vertegenwoordigt het laagste niveau binnen de ICT groep en is niet groter dan een primair of secundair segment van de ICT groep. Een bijzondere waardevermindering wordt vastgesteld door middel van een beoordeling van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waarop de goodwill betrekking heeft. Indien de realiseerbare waarde lager ligt dan de boekwaarde wordt een bijzondere waardevermindering als verlies opgenomen. Wanneer een bedrijfscombinatie wordt verkocht zal het verschil tussen de verkoopprijs en het totaal van de netto vermogenswaarde en de geactiveerde goodwill worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Pensioenen

Tot 31 december 2007 had ICT Automatisering N.V. de pensioenregeling voor het merendeel van de medewerkers van de groep ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ICT. In 2007 heeft ICT Automatisering N.V. besloten om het pensioen met ingang van 1 januari 2008 rechtstreeks, zonder tussenkomst van het ondernemingspensioenfonds, onder te brengen bij een verzekeringsmaatschappij. Per 1 januari 2008 is met de verzekeraar een nieuw pensioencontract afgesloten. Voor de medewerkers die per 1 januari 2008 in dienst waren en onder de pensioenregeling vielen bij het ondernemingspensioenfonds is het pensioen rechtstreeks bij een verzekeringsmaatschappij ondergebracht. De pensioenregeling is voor deze gesloten groep ongewijzigd voortgezet met uitzondering van een aantal aanpassingen op het gebied van wijzigingen in de pensioenwet. In 2008 zijn alle bezittingen en verplichtingen overgedragen van de Stichting Pensioenfonds ICT naar de verzekeringsmaatschappij. De Stichting Pensioenfonds ICT is in liquidatie getreden.

De pensioenregeling, die geldt voor de gesloten groep van medewerkers die in dienst zijn gekomen bij ICT

Jaarrekening 2008

Automatisering N.V. en een aantal groepsmaatschappijen tot 1 januari 2008, wordt volgens IFRS aangemerkt als een Defined Benefit Plan.

Bij het Defined Benefit Plan wordt de bruto pensioenverplichting gewaardeerd op de contante waarde van de aan de achterliggende diensttijd toe te rekenen gedeelten van de totale in uitzicht gestelde pensioenen, rekening houdend met de verwachte stijging van het salaris tot aan de pensioendatum. De gehanteerde rekenrente voor de bruto verplichting wordt bepaald op basis van de marktrente, die behoort bij de looptijd van de verplichting. De beleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, rekening houdend met een verwacht rendement. De netto verplichting uit hoofde van het Defined Benefit Plan is het totaal van de contante waarde van de bruto verplichting en de niet opgenomen actuariële winsten en verliezen en de reële waarde van de beleggingen waaruit de verplichtingen direct moeten worden afgewikkeld. Actuariële winsten en verliezen worden voor zover een beleggingsoverschot niet toereikend is, opgenomen als baten of lasten indien de netto cumulatieve niet-verantwoorde actuariële winsten en verliezen aan het einde van het vorige boekjaar meer bedragen dan 10% van de bruto verplichting of de hogere reële waarde van de beleggingen van die datum. Deze winsten of verliezen worden in dat geval toegerekend aan de verwachte gemiddelde resterende arbeidsduur van de werknemers die aan de regeling deelnemen. Een netto beleggingsoverschot wordt niet opgenomen op de balans van ICT Automatisering N.V. Er zijn geen rechten op positieve beleggingsoverschotten en geen verplichtingen voor beleggingstekorten. De niet verwerkte actuariële verliezen worden direct ten laste van het niet opgenomen beleggingsoverschot gebracht voor zover het beleggingsoverschot toereikend is.

Voor medewerkers die in dienst zijn gekomen vanaf 1 januari 2008 is een nieuwe pensioenregeling op basis van beschikbare premie afgesloten. Eerder bestonden reeds ten aanzien van een aantal deelnemingen in de ICT groep pensioenovereenkomsten op basis van beschikbare premie die volgens IFRS worden aangemerkt als een Defined Contribution Plan. Bij deze regelingen stelt de werkgever jaarlijks een vast overeengekomen bedrag aan pensioenpremie ter beschikking aan de werknemers. Als pensioenkosten worden de beschikbare premies in het jaar waarop ze betrekking hebben in de winst- en verliesrekening verwerkt onder aftrek van de werknemersbijdragen.

4) Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

De opbrengsten betreffen de in het verslagjaar voor derden verrichte diensten en aan derden geleverde goederen onder aftrek van kortingen, exclusief omzetbelasting. De resultaten op projecten met een vaste aanneemsom worden verantwoord na oplevering van het project. Verliezen worden verantwoord zodra deze blijken. De overige baten betreffen niet direct aan de bedrijfsactiviteiten toe te rekenen baten.

Bedrijfslasten

De met de exploitatie verband houdende kosten worden tegen kostprijs als bedrijfslasten verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde verminderd met eventuele restwaarden op basis van de verwachte gebruiksduur.

Jaarrekening 2008

Leaseovereenkomsten

Operationele leasebetalingen worden gedurende de leaseperiode naar evenredigheid opgenomen als last in de winst- en verliesrekening.

Belastingen

De belastingen worden berekend over het resultaat voor belasting op grond van de geldende belastingtarieven, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

De vennootschap vormt met de in Nederland gevestigde 100%-groepsmaatschappijen met uitzondering van Rijnmond Distributie Services B.V. en RialtoSoft B.V. een fiscale eenheid. De belastingen worden berekend als waren de groepsmaatschappijen zelfstandig belastingplichtig. De verschillen tussen de aldus berekende belastingdruk en de verschuldigde belastingen worden in de jaarrekening van ICT Automatisering N.V. verantwoord.

Optieregelingen

In het kader van een aandelenoptieplan voor personeel en leden Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen zijn er rechten verleend aan de Stichting Administratiekantoor ICT en de Stichting Personeelsoptieplan ICT om uit hoofde van uitgeoefende optierechten certificaten van aandelen uit te geven tegenover gewone aandelen van ICT Automatisering N.V. die door de Stichtingen worden beheerd. Alle optierechten die worden toegekend door ICT Automatisering N.V. worden volgens IFRS betiteld als "in eigen-vermogen-instrumenten afgewikkelde transacties" (ofwel "equity-settled").

Een optierecht geeft recht op een certificaat van de Stichting Administratiekantoor ICT of de Stichting Personeelsoptieplan ICT. Voor alle optieregelingen geldt een looptijd van vijf jaar aanvangende op de datum van aanvaarding van een optierecht. Het optierecht is een strikt persoonlijk recht en is niet overdraagbaar en verhandelbaar. Voor vrijwel alle optieregelingen geldt dat het optierecht vervalt in het geval van uit diensttreden. Het optierecht kan gedurende vijf jaar worden uitgeoefend tegen de vastgestelde optieuitoefenprijs die gelijk is aan de koers van het aandeel op moment van aanvaarding van het optierecht of die gelijk is aan de gemiddelde koers over een aantal voorliggende jaren. De optiehouder is niet bevoegd om binnen twee of drie jaar na aanvang van de optieperiode, de certificaten die zijn verkregen ten gevolge van uitoefening van het optierecht, te vervreemden. Na de periode van twee of drie jaar kan de optiehouder tenminste tweemaal per jaar of zoveel vaker als door het bestuur van de Stichtingen wordt vastgesteld opdracht geven om certificaten te vervreemden. In het derde, vierde en vijfde jaar na aanvang van de optieperiode mag jaarlijks een derde deel van de certificaten worden vervreemd, waarbij de niet vervreemde delen cumuleren en in een volgend jaar alsnog mogen worden vervreemd.

De toegekende optierechten van ICT Automatisering N.V. worden gewaardeerd op basis van hun reële waarde en voldoen aan de eisen voor "in eigen-vermogen-instrumenten afgewikkelde transacties" volgens IFRS. Dienovereenkomstig wordt de reële waarde van de optierechten per de toekenningsdatum verantwoord als personeelslasten gedurende de periode dat het optierecht loopt, waarbij rekening wordt gehouden met het verwachte aantal optierechten dat onvoorwaardelijk zal worden. De optierechten zijn aan werknemers van ICT Automatisering N.V. (met inbegrip van (oud) leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen) toegekend als beloning in de vorm van een recht om certificaten van aandelen ICT te kopen, waarbij in enkele gevallen de werknemers nog een prestatie dienen te leveren voor het verkrijgen van het onvoorwaardelijke recht op certificaten van aandelen. De kosten van toegekende optierechten worden, samen met eenzelfde verhoging van het eigen vermogen, opgenomen over de periode waarin aan de voorwaarden met betrekking tot de eventueel nog te leveren prestatie is voldaan, eindigend op de datum waarop de betrokken werknemers volledig recht krijgen op

Jaarrekening 2008

de toezegging (de datum waarop ze onvoorwaardelijk zijn geworden). De cumulatieve kosten van toegekende optierechten op de verslagdatum tot aan de datum waarop zij onvoorwaardelijk worden toegezegd, zijn mede gebaseerd op het verwachte aantal optierechten dat uiteindelijk onvoorwaardelijk zal worden toegekend. Er wordt geen last opgenomen voor toezeggingen die niet onvoorwaardelijk zijn toegezegd. Toezeggingen die afhankelijk van een marktomstandigheid onvoorwaardelijk worden, worden behandeld alsof zij onvoorwaardelijk worden toegezegd, ongeacht of aan de marktomstandigheid is voldaan, echter wel op voorwaarde dat aan alle overige prestatievoorwaarden is voldaan.

Indien de voorwaarden van een toegekend optierecht worden gewijzigd, wordt tenminste een last opgenomen alsof deze wijziging niet is opgetreden. Bovendien wordt een last opgenomen voor eventuele stijgingen in de waarde van de transactie als gevolg van de wijziging, gewaardeerd per de datum van die wijziging.

Indien een toegekend optierecht wordt geannuleerd of afgewikkeld, wordt deze behandeld alsof deze versneld onvoorwaardelijk is geworden. Een eventuele, nog niet opgenomen last voor deze toezegging wordt dan direct opgenomen. Echter, indien de geannuleerde toezegging wordt vervangen door een nieuwe, en deze wordt aangemerkt als een vervangende toezegging op de toekenningsdatum, dan worden de geannuleerde en de nieuwe toezeggingen behandeld alsof zij een wijziging betreffen van de originele toezegging, zoals uiteengezet in de vorige alinea.

Bij ICT Automatisering N.V. is op de uitstaande optierechten, voor zover die niet gedekt zijn door ingekochte eigen aandelen, sprake van een verwatering van de aandelen bij de berekening van de winst per aandeel.

5) Belangen in joint ventures

Joint ventures in InTraffic B.V., Improve Quality Services B.V. en Lineas Automotive GmbH (nu genaamd ICT Engineering Nord GmbH)

ICT Automatisering N.V. heeft een belang van 50% in InTraffic B.V., een in 2003 opgerichte joint venture van ICT Automatisering N.V. en Movares Nederland B.V. InTraffic B.V. is een IT advies- en projectenorganisatie en werkt voor openbaar vervoerbedrijven, systeemleveranciers en overheden.

Met ingang van 1 januari 2006 heeft ICT Automatisering N.V. 40% van het economische eigendom van Improve Quality Services B.V. verworven. Het belang is in 2007 uitgebreid van 40% naar 50%. De zeggenschap ten aanzien van Improve Quality Services B.V. wordt met de andere 50% aandeelhouder gedeeld. Hierdoor wordt Improve Quality Service B.V. in de geconsolideerde jaarrekening proportioneel verwerkt. Improve Quality Services B.V. levert advies op het gebied van testen.

Met ingang van 1 mei 2007 heeft ICT Automatisering N.V. 60 % van het economisch eigendom van Lineas Automotive GmbH verworven. Dit belang is in de loop van 2008 stapsgewijs uitgebreid naar 100% en vanaf 1 juli 2008 wordt Lineas Automotive GmbH in de geconsolideerde jaarrekening van ICT Automatisering N.V. geconsolideerd in verband met het verkrijgen van het overheersende zeggenschap.

Het aandeel in de activa, passiva, baten en lasten van de bovengenoemde joint ventures per 31 december zoals

Jaarrekening 2008

opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, is als volgt, waarbij de cijfers van Lineas Automotive GmbH uitsluitend zijn begrepen in de cijfers over 2007:

(x € 1.000)	2008	2007
Vaste activa	30	88
Vlottende activa	5.712	4.793
	5.742	4.881
Kortlopende verplichtingen	(3.224)	(2.517)
Eigen vermogen	2.518	2.364
Opbrengsten	10.452	13.238
Kosten	9.118	11.472
Nettowinst na belasting	1.037	1.278

6) Materiële vaste activa

Het volgende overzicht geeft het verloop weer van de onder deze balanspost opgenomen activa gedurende 2008:

2008

(x €1.000)	Computer apparatuur	Inventaris	Totaal 2008
Totaal aanschaffingswaarde per 1 januari	10.200	5.393	15.593
Totaal afschrijvingen per 1 januari	(9.117)	(4.579)	(13.696)
Boekwaarde per 1 januari	1.083	814	1.897
Mutaties in de aanschaffingswaarde			
Investerings	1.449	82	1.531
Desinvesteringen	(1.470)	(28)	(1.498)
Acquisities	63	18	81
Totaal mutatie in de aanschaffingswaarde	42	72	114
Mutaties in de afschrijvingen			
Desinvesteringen	1.470	28	1.498
Afschrijvingen	(520)	(226)	(746)
Totaal mutatie in de afschrijvingen	950	(198)	752
Boekwaarde per 31 december	2.075	688	2.763
Totaal aanschaffingswaarde per 31 december	10.242	5.465	15.707
Totaal afschrijvingen per 31 december	(8.167)	(4.777)	(12.944)
	2.075	688	2.763

Jaarrekening 2008

2007

(x € 1.000)	Computer apparatuur	Inventaris	Totaal 2007
Totaal aanschaffingswaarde per 1 januari	9.132	5.018	14.150
Totaal afschrijvingen per 1 januari	<u>(8.558)</u>	<u>(4.426)</u>	<u>(12.984)</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>574</u>	<u>592</u>	<u>1.166</u>
Mutaties in de aanschaffingswaarde			
Investerings	765	334	1.099
Desinvesteringen	(149)	(86)	(235)
Acquisities	<u>452</u>	<u>127</u>	<u>579</u>
Totaal mutatie in de aanschaffingswaarde	1.068	375	1.443
Mutaties in de afschrijvingen			
Desinvesteringen	149	86	235
Afschrijvingen	(272)	(205)	(477)
Acquisities	<u>(436)</u>	<u>(34)</u>	<u>(470)</u>
Totaal mutatie in de afschrijvingen	(559)	(153)	(712)
Boekwaarde per 31 december	<u>1.083</u>	<u>814</u>	<u>1.897</u>
Totaal aanschaffingswaarde per 31 december	10.200	5.393	15.593
Totaal afschrijvingen per 31 december	<u>(9.117)</u>	<u>(4.579)</u>	<u>(13.696)</u>
	<u>1.083</u>	<u>814</u>	<u>1.897</u>

7) Immateriële vaste activa

(x € 1.000)	2008	2007
Stand per 1 januari	17.835	12.990
Wijziging in goodwill uit hoofde van earn out regelingen	-	153
Goodwill door acquisities (zie toelichting 9)	5.036	4.692
Goodwill door aankoop minderheidsbelang	<u>1.476</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>24.347</u>	<u>17.835</u>

Met ingang van 31 december 2008 heeft ICT Automatisering N.V. het belang in Lineas Automotive GmbH uitgebreid van 90% naar 100%. Het verschil tussen de vergoeding en de boekwaarde van het verworven aandeel in de netto vermogenswaarde is als goodwill door de aankoop van het minderheidsbelang verantwoord.

Jaarrekening 2008

De goodwill heeft betrekking op de volgende kasstroomgenererende eenheden:

(x € 1.000)	2008	2007
ICT Solutions B.V. (voorheen Procos Engineers & Consultants B.V.)	7.807	7.807
ICT Software Engineering Südwest GmbH (voorheen XCC Software GmbH en IZip Automation GmbH)	5.262	2.971
ICT Software Engineering Nord GmbH (voorheen Lineas Automotive GmbH)	7.610	3.389
Overige acquisities	3.668	3.668
	<u>24.347</u>	<u>17.835</u>

In 2007 is er een impairmenttest uitgevoerd op de onder de immateriële vaste activa begrepen goodwill onder toepassing van de methode van verdisconteerde geprojecteerde kasstromen. De intern vastgestelde omzetgroeipercentages per kasstroomgenererende eenheid zijn gebaseerd op het budget 2008, alsmede de geraamde cijfers erna. De gemiddelde omzetstijging over 8 jaar bij de betreffende kasstroomgenererende eenheden ligt tussen de 8 en 18%. Daarnaast is gerekend met een disconteringsvoet van 8,2% na belasting en een restwaarde berekend op de EBIT in jaar 9 continuerend over 8 jaar. In alle gevallen is er geen noodzaak tot impairment van de goodwill geconstateerd. In 2008 is er wederom een impairmenttest uitgevoerd. De intern vastgestelde omzetgroeipercentages per kasstroomgenererende eenheid zijn gebaseerd op het budget 2009, alsmede de geraamde cijfers erna. De gemiddelde omzetstijging over 8 jaar bij de betreffende kasstroomgenererende eenheden ligt tussen de 0 en 10 %. Daarnaast is gerekend met een disconteringsvoet van 7,8 % na belasting en een restwaarde berekend op de EBIT in jaar 9 continuerend over 8 jaar. In alle gevallen is er geen noodzaak tot impairment van de goodwill geconstateerd. Bij de veronderstelling dat 2009 een gelijkblijvende omzet en EBIT heeft als in 2008 en de groeifactor in de jaren 2010 en 2016 wordt beperkt tot percentages onder de 10% ook waarbij de verdisconteringsvoet hoger is dan 7,8%, is de uitkomst dat er in alle gevallen nog steeds geen impairment noodzakelijk is.

8) Financiële vaste activa en latente belastingen

Het verloop van de post deelnemingen ziet er als volgt uit:

(x € 1.000)	2008	2007
Stand per 1 januari	30	30
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	-
	<u>30</u>	<u>30</u>
Stand per 31 december	<u>30</u>	<u>30</u>

De deelneming betreft een 50% belang in Start Automation Ltd. te Malacky, Slowakije, welke gewaardeerd is op kostprijs in verband met het niet beschikbaar zijn van de reële waarde.

Het verloop van de post latente belastingen ziet er als volgt uit:

(x € 1.000)	2008	2007
Stand per 1 januari	291	742
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	87	451
	<u>204</u>	<u>291</u>
Stand per 31 december	<u>204</u>	<u>291</u>

De belastinglatenties betreffen te compenseren verliezen in de toekomst op deelnemingen in Duitsland.

Jaarrekening 2008

9) Acquisities

2008

!Zip

Met ingang van 1 februari 2008 heeft ICT Automatisering N.V. 100% van het eigendom van !Zip Automation GmbH verworven. !Zip Automation GmbH heeft haar statutaire vestigingsplaats in Duitsland te Neustadt. !Zip Automation GmbH is een dienstverleningsorganisatie op het gebied van proces automatisering.

De reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen van !Zip Automation GmbH en de corresponderende door !Zip Automation GmbH opgenomen waarden op datum van verkrijging van de zeggenschap, zijnde 1 februari 2008, kunnen als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Reële waarde	Boek waarde
Materiële vaste activa	47	47
Financiële vaste activa	31	31
Vorderingen	571	571
Liquide middelen	267	267
	916	916
Kortlopende schulden	513	513
Netto vermogenswaarde	403	403
Goodwill	2.291	
Overnameprijs	2.694	

Kosten verbonden aan deze acquisitie waren:

(x € 1.000)	
Overnameprijs	2.614
Bijkomende kosten	80
Totaal	2.694

De overnameprijs is geheel voldaan uit de liquide middelen.

De cash outflow met betrekking tot de overname laat het volgende overzicht zien:

(x € 1.000)	
Reële waarde van de liquide middelen	267
Betaalde liquide middelen	2.694
Netto cash outflow 2008	2.427

Jaarrekening 2008

In de loop van 2008 is !Zip Automation GmbH middels een juridische fusie met XCC Software GmbH volledig geïntegreerd in ICT Software Engineering Südwest GmbH. Vanaf de datum van overname tot en met 31 december 2008 heeft !Zip Automation GmbH een positieve bijdrage geleverd aan de nettowinst van ICT Automatisering N.V en bedroeg de totale omzet van ICT Software Engineering Südwest GmbH € 11.400.000 en de brutowinstmarge bedroeg € 2.540.000. Ten tijde van de overname van !Zip Automation GmbH bedroeg het aantal medewerkers 25. De goodwill ter grootte van € 2.291.000 voor de verwerving van !Zip Automation GmbH omvat de reële waarde van de verwachte toekomstige synergievoordelen die voortvloeien uit deze overname.

Lineas

Op 1 januari 2008 heeft ICT Automatisering N.V. het eigendom in Lineas Automotive GmbH uitgebreid van 60% naar 80 %, op 1 juli 2008 naar 90% en op 31 december 2008 naar 100%.

Lineas Automotive GmbH heeft haar statutaire vestigingsplaats in Duitsland te Stuttgart. Lineas Automotive GmbH is een dienstverleningsorganisatie op het gebied van automotive engineering.

De reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen van Lineas Automotive GmbH en de corresponderende door Lineas Automotive GmbH opgenomen waarden op datum van verkrijging van de overheersende zeggenschap, zijnde 1 juli 2008, kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Reële waarde	Boek waarde
Materiële vaste activa	83	83
Vorderingen	1.981	1.981
Liquide middelen	186	186
	2.250	2.250
Kortlopende schulden	1.954	1.954
Netto vermogenswaarde	296	296
10% hiervan bedraagt:	30	
Goodwill bij aankoop op 1 juli	1.304	
Overnameprijs	1.334	

Jaarrekening 2008

Kosten verbonden aan de verwerving van dit belang op 1 juli 2008:

(x € 1.000)

Overnameprijs	1.334
Bijkomende kosten	-
Totaal	<u>1.334</u>

Kosten verbonden aan de verwerving van het gehele belang:

(x € 1.000)

Overnameprijs	7.708
Bijkomende kosten	198
Totaal	<u>7.906</u>

De betaalde goodwill kan als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)

Stand per 1 januari 2008		3.389
Aankoop van 20% op 1 januari 2008	1.441	
Aankoop van 10% op 1 juli 2008	1.304	
Aankoop van 10% op 31 december 2008	<u>1.476</u>	
		4.221
Totale waarde goodwill		<u>7.610</u>

De cash outflow met betrekking tot de gehele overname laat het volgende overzicht zien:

(x € 1.000)

Reële waarde van de liquide middelen	186
Betaalde liquide middelen	<u>7.906</u>
Netto cash outflow	<u>7.720</u>
Betaald in 2008 minus saldo liquide middelen (€ 75)	4.264
Betaald in 2007 minus saldo liquide middelen (€ 111)	<u>3.456</u>
Netto cash outflow	<u>7.720</u>

Vanaf de datum van overname tot en met 31 december 2008 heeft Lineas Automotive een positieve bijdrage geleverd aan de nettowinst van ICT Automatisering N.V. De aan de groep toe te rekenen omzet in 2008 bedroeg € 11.600.000,- en de brutowinstmarge € 3.375.000

De goodwill ter grootte van € 7.610.000 omvat de reële waarde van de verwachte toekomstige synergievoordelen die voortvloeien uit de overname. De onderneming had op 1 januari 2008 100 medewerkers in dienst.

Tevens is in 2008 een earn-out betaald van € 185.000 uit voorgaande jaren.

Jaarrekening 2008

2007

Acquisitie van RialtoSoft B.V.

Met ingang van 28 augustus 2007 heeft ICT Automatisering N.V. formeel de tweede 50% en daarmee 100% van het eigendom van RialtoSoft B.V. verworven. Per 1 januari 2007 is reeds overheersende zeggenschap en het economische eigendom van RialtoSoft verkregen. RialtoSoft B.V. heeft haar statutaire vestigingsplaats in Nederland te Eindhoven. RialtoSoft B.V. is een dienstverleningsorganisatie op het gebied van automotive engineering.

De reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen van RialtoSoft B.V. en de corresponderende door RialtoSoft B.V. opgenomen waarden op datum van verkrijging van de zeggenschap, zijnde 1 januari 2007, kunnen als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Reële waarde	Boek waarde
Materiële vaste activa	65	65
Vorderingen	167	167
Liquide middelen	183	183
	415	415
Schulden	608	608
	608	608
Netto vermogenswaarde	(193)	(193)
Goodwill	885	
Overnameprijs	692	

Kosten verbonden aan de totale acquisitie waren:

(x € 1.000)	
Overnameprijs	647
Bijkomende kosten	45
Totaal	692

De overnameprijs is voldaan uit de liquide middelen die op de balans van ICT Automatisering N.V. op overnamedatum aanwezig waren.

De cash outflow met betrekking tot de overname laat het volgende overzicht zien:

(x € 1.000)	
Reële waarde van de liquide middelen RialtoSoft B.V.	183
Betaalde liquide middelen	692
Netto cash outflow 2007	509

Jaarrekening 2008

Vanaf de datum van verkrijging van de zeggenschap tot en met 31 december 2007 heeft Rialtosoftware B.V. een positieve bijdrage geleverd aan de nettowinst van ICT Automatisering N.V. De omzet bedroeg € 2.432.000 en de brutowinstmarge € 639.000. Ten tijde van de overname waren er 16 medewerkers in dienst.

De goodwill ter grootte van € 885.000 omvat de reële waarde van de verwachte toekomstige synergievoordelen die voortvloeien uit de overname.

10) Handelsvorderingen en overige vorderingen

De samenstelling van de handelsvorderingen en overige vorderingen is als volgt:

(x € 1.000)	2008	2007
Handelsvorderingen	19.538	18.995
Nog te factureren omzet	2.255	5.211
Overige vorderingen	3.989	1.043
Overlopende activa	1.081	1.011
	<u>26.863</u>	<u>26.260</u>

Handelsvorderingen zijn niet-rentedragend en hebben over het algemeen een betalingstermijn van 30-90 dagen.

Per 31 december 2008 is voor de handelsvorderingen met een nominale waarde van € 19.546 (2007 € 21.451) een voorziening oninbare handelsvorderingen vastgesteld.

De voorziening oninbare handelsvorderingen is als volgt samengesteld:

(x € 1.000)	2008	2007
Stand per 1 januari	2.456	1.379
Opgenomen voorzieningen	170	1.133
Afgeboekt ten laste van de voorziening	(2.618)	-
Ontvangen oninbare handelsvorderingen	-	(56)
Stand per 31 december	<u>8</u>	<u>2.456</u>

Alle vorderingen zijn op individuele basis ingeschat.

Jaarrekening 2008

De analyse van achterstallige maar niet aan bijzondere waardevermindering onderhevige handelsvorderingen per 31 december is als volgt:

(x € 1.000)	Totaal	Niet vervallen en niet onderhevig aan bijzondere waardever- mindering	Vervallen maar niet onderhevig aan bijzondere waardevermindering				
			< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-120 dagen	> 120 dagen
2008	19.538	13.538	1.725	2.261	1.394	234	386
2007	18.995	15.223	-	2.040	836	210	686

De analyse van achterstallige maar niet aan bijzondere waardevermindering onderhevige overige vorderingen per 31 december is als volgt:

(x € 1.000)	Totaal	Niet vervallen en niet onderhevig aan bijzondere waardever- mindering	Vervallen maar niet onderhevig aan bijzondere waardevermindering				
			< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-120 dagen	> 120 dagen
2008	3.989	2.113		-	-	1.789	87

11) Liquide middelen

De onder dit hoofd opgenomen saldi staan ter vrije beschikking van de betreffende groepsmaatschappijen. De liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Op de verschillende banktegoeden wordt rente vergoed conform de in de markt geldende rente.

12) Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 3.750.000 zijnde 18.700.000 gewone aandelen van € 0,10 nominaal en 18.800.000 cumulatief preferente aandelen van € 0,10 nominaal.

Het aantal geplaatste en tevens volgestorte gewone aandelen bedroeg per ultimo van het boekjaar 8.747.544 (2007: 8.452.927). In de loop van 2008 is een aantal van 294.617 aandelen bijgeplaatst in verband met de uitkering van het stockdividend.

Stichting Continuïteit ICT en preferente aandelen

In 1997 is de Stichting Continuïteit ICT opgericht. Het doel van de Stichting Continuïteit ICT is het behartigen van de belangen van ICT Automatisering N.V. en van de met ICT Automatisering N.V. verbonden ondernemingen op zodanige wijze dat de belangen van ICT Automatisering N.V. en van die ondernemingen en van alle daarbij betrokkenen zo goed mogelijk worden gewaarborgd en dat invloeden welke de zelfstandigheid en/of de continuïteit en/of de identiteit van ICT Automatisering N.V. en die ondernemingen in strijd met die belangen zouden kunnen aantasten, naar maximaal vermogen worden geweerd.

Jaarrekening 2008

Het bestuur van de Stichting Continuïteit ICT bestaat uit vier bestuursleden die allen onafhankelijk zijn in de zin van bijlage X van het Book II Algemeen Reglement Euronext Amsterdam Stock Market.

De preferente aandelen in het kapitaal van ICT Automatisering N.V. vormen een bescherming tegen onvriendelijke overnames. Per ultimo van het verslagjaar zijn er geen preferente aandelen geplaatst. De Stichting Continuïteit ICT is met ICT Automatisering N.V. een optieovereenkomst aangegaan. Krachtens de optieovereenkomst heeft de Stichting Continuïteit ICT het recht te verlangen dat ICT Automatisering N.V. preferente aandelen aan haar uitgeeft tot ten hoogste hetzelfde nominale bedrag. Uitgifte van preferente aandelen uit hoofde van de optieovereenkomst mag alleen geschieden om voornoemd doel van de Stichting Continuïteit ICT te dienen.

Ingekochte eigen aandelen

Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen die voortvloeien uit toegekende optierechten worden eigen aandelen gehouden.

Het verloop van de ingekochte eigen aandelen in aantallen kan als volgt worden weergegeven:

	2008	2007
Stand per 1 januari	139.094	257.788
Uitgeleverd in het kader van stockdividend (2007: leveranties uit hoofde van uitgeoefende optierechten)	(139.094)	(118.694)
Stand per 31 december	-	139.094

In 2008 en 2007 hebben er geen aankopen plaatsgevonden.

Ingehouden winst

Onder de post ingehouden winst worden de niet als dividend uitgekeerde winsten uit voorgaande jaren opgenomen.

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 mei 2009 zal een dividend worden voorgesteld van € 0,25 (2007: € 0,58) per aandeel van nominaal € 0,10 uit te keren in contanten. Het voorgestelde dividendbedrag 2008 bedraagt € 2.187.000 (2007: € 4.827.000).

13) Pensioenen

ICT Automatisering N.V. heeft voor het merendeel van haar medewerkers en die van haar deelnemingen het ouderdomspensioen, arbeidsongeschiktheids-, nabestaanden- en wezenpensioen ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ICT. Het ouderdomspensioen is op aanspraakbasis verzekerd. Het ouderdomspensioen wordt berekend op basis van 70% van het laatst verdiende salaris, al naar gelang het aantal dienstjaren, tot de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar. Het arbeidsongeschiktheidspensioen en het nabestaanden- en wezenpensioen zijn verzekerd bij de herverzekeraar.

Jaarrekening 2008

In 2007 heeft ICT Automatisering N.V. besloten om het pensioen met ingang van 1 januari 2008 rechtstreeks, zonder tussenkomst van het ondernemingspensioenfonds, onder te brengen bij een verzekeringsmaatschappij. Per 1 januari 2008 is met de verzekeraar een nieuw pensioencontract afgesloten. Voor de medewerkers die per 1 januari 2008 in dienst waren en onder de pensioenregeling vielen bij het ondernemingspensioenfonds is het pensioen rechtstreeks bij een verzekeringsmaatschappij ondergebracht. De pensioenregeling is voor deze gesloten groep ongewijzigd voortgezet met uitzondering van een aantal aanpassingen op het gebied van wijzigingen in de pensioenwet. Voor medewerkers die in dienst zijn gekomen vanaf 1 januari 2008 is een nieuwe pensioenregeling op basis van beschikbare premie afgesloten.

In de navolgende tabellen wordt een samenvatting gegeven van de samenstelling van de kosten van de pensioenregeling evenals de financiering en de bruto verplichting onder IFRS.

	2008	2007
PENSIOENKOSTEN		
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	1.451	1.769
Rentekosten van de pensioenverplichting	1.224	1.002
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	(1.621)	(1.295)
Bijkomende risicopremies en kosten	99	107
Aan het verleden toe te rekenen pensioenkosten	-	621
Mutatie van het netto beleggingsoverschot in verslagjaar	1.424	(899)
Actuarieel verlies (winst)	(614)	833
Werknemersbijdragen aan de eindloonregeling	(896)	(1.000)
	<u>1.067</u>	<u>1.138</u>
Pensioenkosten uit hoofde van toegezegde bijdrageregelingen	483	521
Werknemersbijdragen aan toegezegd bijdrageregelingen	(153)	(143)
Pensioenkosten	<u>1.397</u>	<u>1.516</u>
Werkelijke opbrengst van de fondsbeleggingen	- %	- 0,5%
	2008	2007
SPECIFICATIE VAN HET PENSIOENOVERSCHOT		
Bruto waarde van de pensioenverplichting op 31 december	23.362	22.106
Reële waarde van de fondsbeleggingen op 31 december	28.798	26.118
Netto beleggingsoverschot	<u>5.436</u>	<u>4.012</u>
Correctie van het beleggingsoverschot	(5.436)	(4.012)
Opname op de balans	<u>-</u>	<u>-</u>
	2008	2007
MUTATIE IN DE CONTANTE WAARDE VAN DE PENSIOENVERPLICHTINGEN		
Beginstand van de pensioenverplichting op 1 januari	22.106	22.287
Rentekosten	1.224	1.002
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	1.451	1.769
Actuariële (winsten) verliezen	(1.390)	(3.546)
Betaalde uitkeringen	(29)	(27)
Aan het verleden toe te rekenen pensioenkosten	-	621
Waarde van de pensioenverplichting op 31 december	<u>23.362</u>	<u>22.106</u>

Jaarrekening 2008

	2008	2007
MUTATIES IN DE REËLE WAARDE VAN DE FONDSBELEGGINGEN		
Reële waarde van de fondsbeleggingen op 1 januari	26.118	27.198
Verwacht rendement	1.621	1.295
Stortingen werkgever	1.864	2.031
Actuariële (verliezen) winsten op beleggingen	(776)	(4.379)
Betaalde uitkeringen	(29)	(27)
Reële waarde van de fondsbeleggingen op 31 december	<u>28.798</u>	<u>26.118</u>

De aan het verleden toe te rekenen pensioenkosten hebben betrekking op de verwerking van gematigd eindloonaan eindloonsysteem ultimo 2007 als gevolg van wetswijzigingen en aan het verleden toe te rekenen toekomstige wijzigingen van nabestaanden- en wezenpensioen.

De bijdrage aan de pensioenregeling van ICT Automatisering N.V. is afhankelijk van de financieringsovereenkomst tussen ICT Automatisering N.V. en het fonds. De jaarlijkse bijdrage van ICT Automatisering N.V. op grond van de overeenkomst bedroeg het bedrag dat de verzekeringsmaatschappij aan jaarlijkse pensioenpremies in rekening brengt bij het fonds. Daar per 1 januari 2008 een nieuw pensioencontract met de verzekeraar is afgesloten is de financieringsovereenkomst tussen ICT Automatisering N.V. en het fonds beëindigd. De bijdrage aan de pensioenregeling van ICT Automatisering N.V. wordt rechtstreeks aan de verzekeraar voldaan. Tot en met 2007 waren de fondsbeleggingen volledig belegd in huisfondsen van de verzekeraar. Belegd werd in zakelijke waarden en vastrentende waarden in de verhouding van respectievelijk 20% : 80% met een bandbreedte van 5%.

Het overzicht over de afgelopen vijf jaar:

	2008	2007	2006	2005	2004
	23.362	22.106	22.287	24.280	18.295
Reële waarde van de fondsbeleggingen op 31 december	28.798	26.118	27.198	25.189	21.782
Netto beleggingsoverschot	5.436	4.012	4.911	909	3.487
Actuariële winsten (verliezen) op de bruto waarde van de pensioenverplichting	1.390	3.546	3.897	(4.060)	(2.825)
Actuariële (verliezen) winsten op de reële waarde van de fondsbeleggingen	(776)	(4.379)	(1.045)	235	1.402
Actuariële winst (verlies)	614	(833)	2.852	(3.825)	(1.423)

Het actuariële resultaat op de brutowaarde van de pensioenverplichting kan in 2008 voor € 1.571.000 worden verklaard door veranderingen in de actuariële veronderstellingen (2007: € 4.384.000) en voor het restant uit ervaringsverschillen.

Jaarrekening 2008

De volgende actuariële grondslagen zijn gehanteerd bij het vaststellen van de voorziening pensioenverplichtingen per ultimo:

(x € 1.000)	Waardering in 2008	Waardering in 2007
Gehanteerde disconteringsvoet	5,7%	5,2%
Gehanteerd percentage salarisstijging	1,7%-5%	1,7%-5%
Verwacht rendement op beleggingen	4,26%	5,8%
Gehanteerde sterftetafel	GBM/V 2000-2005 M -1, V -2	GBM/V 1990-1995 M -1, V -1

Het verwachte rendement op beleggingen is in 2007 gebaseerd op de lange termijn verwachting bij de strategische beleggingsmix gedurende het verslagjaar en in 2008 op staatsobligaties.

De uitgangspunten met betrekking tot de salarisstijgingen zijn gebaseerd op consistente schattingen afhankelijk van leeftijdscategorie en onafhankelijk van prijsindexatie. Er zijn geen indexaties in de pensioenregeling toegezegd op welke voorwaarde dan ook. De premie over 2009 zal vergelijkbaar zijn met de bruto premie over 2008, voor aftrek van de eigen bijdrage, zijnde ca. € 2,0 miljoen.

14) Vooruit ontvangen

Dit betreft een ontvangen vergoeding die voortvloeit uit een langlopend huurcontract, jaarlijks wordt een bedrag van € 200.000 ten gunste van de huurlasten in de winst- en verliesrekening gebracht. Het kortlopende deel van de vergoeding is opgenomen onder kortlopende schulden (zie toelichting 15). Een bedrag van € 800.000 heeft een looptijd van 1 tot en met 5 jaar, het restant (€ 200.000) heeft een looptijd van langer dan 5 jaar.

15) Kortlopende verplichtingen

Handelsschulden en overige schulden zijn niet-rentedragend en hebben een betalingstermijn tot 45 dagen en worden normaliter geheel binnen de betaaldatum voldaan. De handelscrediteuren per 31 december 2008 en per 31 december 2007 hebben een ouderdom van 0 tot 45 dagen en zijn derhalve binnen de afgesproken betalingstermijn.

De samenstelling van de overige kortlopende verplichtingen is als volgt:

(x € 1.000)	Toelichting	2008	2007
Te betalen pensioenpremies	13)	971	1.360
Overige verplichtingen		6.856	6.991
Overlopende passiva		1.099	2.121
		8.926	10.472

Jaarrekening 2008

De overige verplichtingen hebben betrekking op nog te betalen kosten aan leveranciers en werknemers. Onder de overlopende passiva is mede begrepen het kortlopende deel van de ontvangen vergoeding dat voortvloeit uit een langlopend huurcontract.

16) Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Kredietfaciliteit

Door de kredietinstellingen is een faciliteit verstrekt voor garantiestelling ten behoeve van opdrachtgevers tot een maximum van € 2,5 miljoen (2007: € 2,5 miljoen). Voor investerings- en financieringsactiviteiten is een faciliteit verstrekt in rekening-courant tot een maximum van € 10 miljoen. Aan de bankier zijn hiervoor geen zekerheden verstrekt.

Garanties

Op balansdatum bedraagt de omvang van de lopende garanties € 1,1 miljoen (2007: € 0,9 miljoen). Deze lopende garanties zijn gesteld ten behoeve van lopende huurverplichtingen en opdrachtgevers.

Huren

Het betreft huurverplichtingen van kantoorpanden. De afgesloten huurcontracten zijn langlopende contracten, met een looptijd van maximaal 10 jaar. De totale lasten uit hoofde van huurverplichtingen bedragen circa € 3,2 miljoen (2008: € 3,0 miljoen) waarvan circa € 0,8 miljoen (2008: € 0,8 miljoen) een looptijd heeft van minder dan 1 jaar en het resterende bedrag een looptijd heeft tussen de 1 en 5 jaar.

Leaseverplichtingen

Het betreft operationele leaseverplichtingen inzake lease van personenauto's ten behoeve van het personeel met een looptijd van maximaal 4 jaar. De totale lasten uit hoofde van leaseverplichtingen bedragen circa € 32,0 miljoen (2008: € 31,0 miljoen) waarvan circa € 8,0 miljoen (2008: € 7,8 miljoen) een looptijd heeft van minder dan 1 jaar en het resterende bedrag een looptijd heeft tussen de 1 en 5 jaar.

Juridische procedures

In het kader van de bedrijfsactiviteiten van de groep is de vennootschap betrokken bij een aantal juridische procedures. Naar de mening van de Raad van Bestuur zal dit geen materiële betekenis hebben voor de financiële positie van de groep.

Fiscale eenheid

ICT Embedded B.V., ICT Solutions B.V., RDS Holding B.V., ICT NoviQ B.V., alsmede Atemex Holding B.V. en alle hieronder vallende dochterondernemingen maken deel uit van een fiscale eenheid van ICT Automatisering N.V. voor de vennootschapsbelasting.

Earn out regelingen en toekomstige acquisities

Ten aanzien van één van de overnames loopt een earn-out regeling met betrekking tot het overgenomen belang. Ten aanzien van een gedeeltelijk verworven belang lopen afspraken om de zeggenschap in de toekomst verder

uit te breiden. De hieruit voortkomende financiële verplichtingen zijn gebaseerd op de toekomstige resultaten van deze belangen.

17) Financiële instrumenten

Algemeen

ICT Automatisering N.V. heeft uitsluitend financiële instrumenten in de volgende categorieën:

- De leningen en vorderingen bestaande uit de balansrekeningen handelsvorderingen en overige vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs;
- Voor verkoop gehouden financiële vaste activa zijnde de op kostprijs gewaardeerde deelneming;
- Overige financiële verplichtingen bestaande uit de balansrekeningen kortlopende verplichtingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

a) Beleid

Het beleid van de onderneming is erop gericht om risico's als renterisico, valutarisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico te beheersen. Aan de financiële instrumenten zoals opgenomen in de balans van ICT Automatisering N.V. zijn geen specifiek contractuele bepalingen verbonden, anders dan de garantiestellingen en kredietfaciliteit bij de Rabobank. ICT Automatisering N.V. en haar groepsmaatschappijen houden geen afgeleide financiële instrumenten voor handelsdoeleinden aan en geven die ook niet uit. Als gevolg hiervan maken ICT Automatisering N.V. en haar groepsmaatschappijen geen gebruik van kasstroomafdekkingen, reële waarde afdekkingen en valutaafdekkingen.

b) Reële waarde

Financiële instrumenten in de balans betreffen handelsvorderingen en overige vorderingen, liquide middelen en overige kortlopende verplichtingen. De reële waarde van deze financiële instrumenten benadert de boekwaarde in verband met de korte doorlooptijd van deze posten.

c) Renterisico

De renterisico's worden door ICT als minimaal geschat daar de vennootschap geen rentedragende schulden heeft. Derhalve is er geen gevoeligheid op de verplichtingen voor fluctuaties van de rentevoet. De renteopbrengsten volgt de ontwikkeling van de rente op deposito's.

d) Valutarisico

De valutarisico's zijn voor ICT niet aan de orde omdat de vennootschap uitsluitend in euro's contracten afsluit en verplichtingen aangaat.

e) Kredietrisico

Gezien de goedheid en de kredietwaardigheid van de meeste klanten van ICT wordt het debiteurenrisico gemiddeld geschat. Het kredietrisico op liquide middelen wordt laag geschat in verband met het uitstaan van de liquide middelen bij kredietwaardige banken.

Jaarrekening 2008

f) Liquiditeitsrisico

De liquiditeitsrisico's worden door ICT als minimaal ingeschat, daar de vennootschap alleen liquiditeiten in de vorm van banktegoeden heeft.

Het risico dat de verplichtingen niet kunnen worden betaald uit de liquide middelen wordt nihil geacht, daar de vlottende activa circa twee maal zo hoog zijn als de kortlopende verplichtingen.

Financieringsbeleid

Ten aanzien van het financieringsbeleid is het belangrijkste streven om een gezonde balansverhouding te behouden op het gebied van solvabiliteit en liquiditeit. Voor eventuele toekomstige overnames is het streven om dit te voldoen uit eigen middelen. Om liquiditeitsschommelingen op te kunnen vangen is een kredietfaciliteit in rekening-courant afgesloten met een kredietinstelling.

18) Verbonden partijen

ICT Automatisering N.V. is een in Nederland opgerichte en gevestigde vennootschap met onderstaande groepsmaatschappijen die betrokken worden in de consolidatie.

Groepsmaatschappijen:

ICT Embedded B.V.	Barendrecht	100%
ICT Solutions B.V.	Barendrecht	100%
ICT NoviQ B.V.	Barendrecht	100%
ICT Software Engineering GmbH (Duitsland)	Böblingen	100%
ICT Software Engineering Südwest GmbH (Duitsland)	Karlsruhe	100%
ICT Software Engineering Südost GmbH (Duitsland)	Nürnberg	100%
ICT Software Engineering Nord GmbH (Duitsland)	Wolfsburg	100%
Atemex Holding B.V.	Gorinchem	100%
Atemex B.V.	Gorinchem	100%
RDS Holding B.V.	Rotterdam	100%
Rijnmond Distributie Services B.V.	Rotterdam	100%
Rialtosoftware B.V.	Eindhoven	100%

Joint-venture maatschappijen:

Improve Quality Services B.V.	Valkenswaard	50%
InTraffic B.V.	Utrecht	50%

Overige deelneming:

De 50% deelneming Start Automation Ltd. te Malacky is gerubriceerd onder de financiële vaste activa.

De overige deelneming wordt niet meegenomen in de consolidatie, maar als voor verkoop beschikbare actiefpost op de balans per 31 december 2008 opgenomen, omdat ICT geen invloed van betekenis kan uitoefenen op het

Jaarrekening 2008

beleid. Er zijn geen transacties, vorderingen en schulden tussen de groep en Start Automation Ltd anders dan een eventuele dividendontvangst in het verslagjaar.

Overige verbonden partijen

Stichting Administratiekantoor ICT

Stichting Pensioenfonds ICT (in liquidatie)

Stichting Personeelsoptieplan ICT

Deze overige verbonden partijen worden niet meegenomen in de consolidatie, omdat het onafhankelijke stichtingen zijn.

De transacties met bovengenoemde joint venture maatschappijen, op 50% en in 2007 ook op 60% basis, gedurende het boekjaar kunnen als volgt worden weergegeven:

X € 1.000	2008	2007
Verkopen aan verbonden partijen	2.659	2.710
Aankopen van verbonden partijen	-	-
Verschuldigd door verbonden partijen	1.769	136
Verschuldigd aan verbonden partijen	1.008	-

De transacties betreffen voornamelijk het uitlenen van personeel. De transacties vinden plaats tegen de gebruikelijke, in de markt gehanteerde tarieven. De schulden door verbonden partijen betreffen handelsschulden uit deze transacties. Voor de beloningen van sleutelfunctionarissen in de groep verwijzen we u naar toelichting 22, 23 en 24.

19) Opbrengsten

ICT kent als primaire segmentatiebasis de geografische indeling Nederland en Duitsland. Binnen Nederland worden de bedrijfssegmenten Embedded, Solutions en Consultancy onderscheiden. De gegevens van ICT Automatisering N.V. zijn pro rata over de segmenten Embedded en Solutions verdeeld.

ICT Embedded richt zich op het beschikbaar maken bij haar klanten van technologische ontwikkelingen. ICT Embedded voert samen met de klant softwareontwikkeling uit, waarbij zij bij de klant de efficiency van het ontwikkelproces en de kwaliteit van de complexe embedded systemen verhoogt. ICT Solutions realiseert complexe technische automatiseringsoplossingen voor het besturen en beheersen van bedrijfsprocessen. ICT Consultancy ontwikkelt en levert innovatieve diensten met beslissende toegevoegde waarde voor bedrijven die systemen ontwikkelen en biedt consultancy, services en trainingen op het gebied van Architectuur, Configuration Management, Quality Assurance en Requirements Engineering aan.

Jaarrekening 2008

Segmentatie

De samenstelling van de opbrengsten en overige baten, brutowinstmarge, boekwaarde van de activa, investeringen, verplichtingen en gemiddeld aantal werknemers binnen de verschillende divisies, is als volgt:

NEDERLAND

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	78.943	82.910	(4,8)%
Brutowinstmarge ¹⁾	24.546	25.463	(3,6)%
Totale boekwaarde activa	54.109	52.438	3,2%
Investerings in materiële vaste activa	501	926	(45,9)%
Verplichtingen ²⁾	14.945	11.769	27,0%
Afschrijvingskosten	522	393	32,8%
Gemiddeld aantal werknemers	771	833	(7,4)%

DUITSLAND

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	22.749	9.335	143,7%
Brutowinstmarge ¹⁾	5.709	2.322	145,9%
Totale boekwaarde activa	11.112	7.556	47,1%
Investerings in materiële vaste activa	1.030	173	495,4%
Verplichtingen ²⁾	3.788	5.908	(36,9)%
Afschrijvingskosten	224	84	166,7%
Gemiddeld aantal werknemers	201	74	171,6%

ELIMINATIE

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	(4.202)	(3.960)	(6,1)%
Brutowinstmarge ¹⁾	0	0	%
Totale boekwaarde activa	0	0	%
Investerings in materiële vaste activa	0	0	%
Verplichtingen ²⁾	0	0	%

Jaarrekening 2008

ICT TOTAAL

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	97.490	88.285	10,4%
Brutowinstmarge ¹⁾	30.255	27.785	8,9%
Totale boekwaarde activa	65.221	59.994	8,7%
Investerings in materiële vaste activa	1.531	1.099	39,3%
Verplichtingen ²⁾	18.733	17.677	6,0%
Afschrijvingskosten	746	477	56,4%
Gemiddeld aantal werknemers	972	907	7,2%

De secundaire segmentatie binnen Nederland is als volgt:

Embedded

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	30.388	33.594	(9,5)%
Brutowinstmarge ¹⁾	9.670	10.627	(9,0)%
Totale boekwaarde activa	23.267	22.360	4,1%
Investerings in materiële vaste activa	272	342	(20,5)%
Verplichtingen ²⁾	6.912	5.330	29,7%
Afschrijvingskosten	265	207	28,0%
Gemiddeld aantal werknemers	342	401	(14,7)%

Solutions

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	46.113	46.846	(1,6)%
Brutowinstmarge ¹⁾	14.150	14.146	0,0%
Totale boekwaarde activa	30.825	29.679	3,9%
Investerings in materiële vaste activa	226	582	(61,2)%
Verplichtingen ²⁾	7.692	6.066	26,8%
Afschrijvingskosten	254	183	38,8%
Gemiddeld aantal werknemers	407	409	(0,5)%

Consultancy

	2008	2007	Mutatie
X € 1.000			
Omzet	2.442	2.470	(1,1)%
Brutowinstmarge ¹⁾	726	689	5,4%
Totale boekwaarde activa	17	400	(95,8)%
Investerings in materiële vaste activa	3	2	50,0%
Verplichtingen ²⁾	341	373	(8,6)%
Afschrijvingskosten	3	3	0,0%
Gemiddeld aantal werknemers	22	23	(4,3)%

¹⁾ De brutowinstmarge van een segment bestaat uit de opbrengsten en overige baten, verminderd met het materiaalverbruik en uitbesteed werk en de personeelslasten.

²⁾ De verplichtingen van een segment bestaan uit de handelsschulden en overige te betalen posten, verminderd met de schulden uit hoofde van winstbelasting.

Jaarrekening 2008

20) Overige baten

De overige baten betreffen in 2008 en 2007, subsidiebat en overige niet direct aan de bedrijfsactiviteiten toe te rekenen baten.

21) Personeelslasten

De samenstelling van de personeelslasten is als volgt:

(x € 1.000)	Toelichting	2008	2007
Salarissen		49.197	44.476
Sociale lasten		6.683	5.538
Pensioenlasten	13)	1.394	1.516
Kosten voor verstrekte optierechten		-	62
		<u>57.274</u>	<u>51.592</u>

22) Optierechten bestuur, commissarissen en personeel

2008

		Uitoefen- prijs in euro's	Uitstaande optierechten per 31-12-2007	Nieuw toegekende optierechten	Vervallen niet uitgeoefende optierechten	Aantal uit- geoefend in 2008	optie- rechten per 31-12- 2008	max resterende looptijd (in jaren)
Raad van Bestuur Optietranches d.d.								
	10-sep-04	10,05	40.000	0	0	0	40.000	0,7
	12-jan-06	12,00	40.000	0	0	0	40.000	2,0
	12-jan-06	15,00	20.000	0	0	0	20.000	2,0
	23-mei-07	15,20	20.000	0	0	0	20.000	3,4
	13-mrt-08	9,20	0	40.000	0	0	40.000	4,2
			<u>120.000</u>	<u>40.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>160.000</u>	
Optierechten personeel Optietranches d.d.								
	8-dec-03	11,40	25.699	0	25.699	0	0	
	16-dec-04	11,25 *)	25.000	0	14.000	0	11.000	1,0
	2-jan-08	10,55 *)	0	25.000	0	0	25.000	4,0
			<u>50.699</u>	<u>25.000</u>	<u>39.699</u>	<u>0</u>	<u>36.000</u>	

*) De optierechten van 16 december 2004 en 2 januari 2008 zijn toegekend onder de voorwaarde van het behalen van targets.

Jaarrekening 2008

In 2008 zijn optierechten uitgegeven aan de bestuurders van ICT Automatisering N.V. Dit betrof 20.000 optierechten per directielid met een uitoefenprijs van € 9,20, zijnde de openingskoers van het aandeel op 14 maart 2008. Deze optierechten zijn toegekend op basis van het in dienst blijven voor de aankomende drie jaar. De opties worden gekwalificeerd als equity-settled en worden derhalve ook in beginsel verspreid over de jaren 2008, 2009 en 2010 als last opgenomen in de winst- en verliesrekening op de personeelskosten.

2007

Optierechten van:	ten behoeve	Uitoefenprijs in euro's	Stand 31/12/06 aantal optierechten	per in	Nieuw toegekende optierechten	Vervallen uitgeoefende optierechten	niet uitgeoefend in 2008	Aantal	Stand 31/12/07 aantal optierechten	per in resterende looptijd (in jaren)	Maximale
Raad van Bestuur:											
Optietranches d.d.:											
	17-dec-01	11,33	40.000		-	-	40.000	-	-		
	10-sep-04	10,05	40.000		-	-	-	40.000	1,7		
	12-jan-06	12,00	40.000		-	-	-	40.000	3,0		
	12-jan-06	15,00	20.000		-	-	-	20.000	3,0		
	23-mei-07	15,20	-	20.000	-	-	-	20.000	4,6		
			140.000	20.000	-	40.000	120.000				
Raad van Commissarissen:											
Optietranches d.d.:											
	17-dec-01	11,33	18.000	-	-	18.000	-	-			
			18.000	-	-	18.000	-	-			
Optierechten personeel:											
Optietranches d.d.:											
	17-dec-01	11,33	22.364	-	-	22.364	-	-			
	9-dec-02	7,10	38.629	-	5.599	33.030	-	-			
	8-dec-03	11,40	35.499	-	4.500	5.300	25.699	0,9			
	16-dec-04 *)	11,25	25.000	-	-	-	25.000	2,0			
			121.492	-	10.099	60.694	50.699				
Totaal optierechten			279.492	20.000	10.099	118.694	170.699				

In 2007 zijn optierechten uitgegeven aan een bestuurder van ICT Automatisering N.V. Dit betrof 20.000 optierechten met een uitoefenprijs van € 15,20, zijnde de slotkoers van het aandeel op 23 mei 2007. Deze optierechten zijn toegekend op basis van het in dienst blijven voor de aankomende drie jaar. De opties worden gekwalificeerd als equity-settled en worden in beginsel verspreid over de jaren 2007, 2008 en 2009 als last opgenomen in de winst- en verliesrekening in de personeelskosten. De reële waarde van de opties per de toekenningsdatum wordt geschat aan de hand van een binominaal waarderingsmodel waarbij de voorwaarden waarop de opties worden toegekend in aanmerking worden genomen.

Jaarrekening 2008

23) Beloningen commissarissen en bestuurders

Vanaf 1 juli 2008 bedraagt de beloning per commissaris, zoals vastgesteld in de aandeelhoudersvergadering van 21 mei 2008, € 25.000 voor een geheel jaar, zodat de totale commissarisbeloning in 2008 € 106.000 bedroeg (2007: € 80.000).

De totale bestuurdersbeloning bedroeg in 2008 € 784.500 (2007: € 639.500) en kan als volgt worden gespecificeerd:

	Periodiek betaalde beloning	Bonus	Pensioen- lasten	Waarde optierechten	Totaal
2008					
A. Schot	390.500	98.000	21.000	10.000	519.500
J. Oberg	180.000	39.000	36.000	10.000	265.000
Totaal	570.500	137.000	57.000	20.000	784.500
2007					
A. Schot ¹⁾	390.500	98.000	21.000	62.000	571.500
J. Oberg ²⁾	60.000	6.000	2.000	-	68.000
Totaal	450.500	104.000	23.000	62.000	639.500

¹⁾ De heer Schot heeft een naverrekening gehad over 2007.

²⁾ Voor de heer Oberg zijn de bedragen in 2007 naar rato meegenomen vanaf datum aanstelling zijnde 1 september 2007.

De bonus is afhankelijk van de stijging van de winst per aandeel ten opzichte van het vorige jaar en bedraagt minimaal 25% en maximaal 50% van de periodiek betaalde beloning.

Jaarrekening 2008

24) Effectenbezit (oud) commissarissen en bestuurders

Per einde boekjaar kan het effectenbezit in de onderneming van bestuurders en (oud)commissarissen als volgt worden weergegeven:

	Aantal per 31.12.2008	Aantal per 31.12.2007
Bestuurders		
A. Schot	10.207	9.549
J. Oberg	-	-
	<u>10.207</u>	<u>9.549</u>
(Oud) Commissarissen		
W. de Vlugt	3.206	3.000
H.A.D. van den Boogaard ¹⁾	-	310
C. Kämper	-	-
P. Zuidema	-	-
B.F. Kostwinder	-	-
C.A.G. D'Agnolo	-	-
	<u>3.206</u>	<u>3.310</u>

¹⁾ De heer H.A.D. van den Boogaard is per 23 mei 2008 afgetreden als commissaris van de vennootschap.

25) Uitstaande optierechten (oud)commissarissen en bestuurders

Per einde boekjaar kan het aantal uitstaande optierechten in de onderneming van bestuurders en (oud)commissarissen als volgt worden weergegeven:

2008	Uitstaande optierechten per 31.12.2007	Vervallen niet uitgeoefende optierechten	Uitgeoefende optierechten	Toegekend in 2008	Uitstaande optierechten per 31.12.2008
Bestuurders					
A. Schot	120.000	-	-	20.000	140.000
J. Oberg	-	-	-	20.000	20.000
	<u>120.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>40.000</u>	<u>160.000</u>

Jaarrekening 2008

Commissarissen en oud-commissarissen

De leden van de Raad van Commissarissen hebben geen optierechten per 31 december 2008.

2007

	Uitstaande optierechten per 31.12.2006	Vervallen niet uitgeoefende optierechten	Uitgeoefende optierechten	Toegekend in 2007	Uitstaande optierechten per 31.12.2007
Bestuurders					
A. Schot	140.000	-	40.000	20.000	120.000
J. Oberg	-	-	-	-	-
	<u>140.000</u>	<u>-</u>	<u>40.000</u>	<u>20.000</u>	<u>120.000</u>
(oud) Commissarissen					
W. de Vlugt	6.000	-	6.000	-	-
H.A.D. van den Boogaard	6.000	-	6.000	-	-
C. Kämper	6.000	-	6.000	-	-
P. Zuidema	-	-	-	-	-
	<u>18.000</u>	<u>-</u>	<u>18.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

26) Vorderingen op commissarissen en bestuurders

Op balansdatum zijn er geen vorderingen op de bestuurders of op de commissarissen.

27) Overige bedrijfskosten

De post overige bedrijfskosten is als volgt samengesteld:

(x € 1.000)	2008	2007
Autokosten	7.510	7.830
Huisvesting	4.160	3.724
Overige kosten	<u>11.066</u>	<u>7.984</u>
	<u>22.736</u>	<u>19.538</u>

In de overige kosten van 2008 zit een bedrag van € 170.000 (2007: € 1,1 miljoen) voor de afboeking van de debiteurenvorderingen. Tevens is in de overige kosten van 2008 een bedrag van € 2,5 miljoen begrepen in verband met een door een personeelslid van ICT Automatisering N.V. gepleegde fraude.

28) Ontvangen dividend deelneming en rente

Het ontvangen dividend betreft in 2008 het over het eerste halfjaar ontvangen dividend van ICT Software Engineering Nord GmbH, Duitsland en in 2007 het ontvangen dividend van Start Automation te Malacky, Slowakije. De rente bestaat uit betaalde en ontvangen bankrente.

Jaarrekening 2008

29) Belastingen

De belastingdruk kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Resultaat voor belastingen	7.324	8.281
Specificatie belasting bedrag: Winstbelasting op basis van het geldende tarief, in Nederland 25,5% (2007: 25,5%)	1.867	2.112
Effect van belasting tegen een lager tarief over eerste belastingsschijven en het effect van de niet aftrekbare kosten	(6)	(17)
Effect van tariefsverschil in buitenlandse belastingen	101	149
Effect van belastingen uit hoofde van deelnemingsvrijstelling	(33)	(44)
Belastingen	<u>1.929</u>	<u>2.200</u>
Effectieve belastingdruk	26,3 %	26,6%

Voor Duitse compensabele verliezen is een latente belastingvordering opgenomen van € 204.000 (2007: € 291.000). De latente belastingvordering is opgenomen omdat in de toekomst winst verwacht wordt zodat de verliezen in de komende jaren zullen worden benut.

De aansluiting tussen de winstbelasting en de belastingdruk in de winst-en verliesrekening is als volgt:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Actuele winstbelasting	1.782	1.749
Mutatie in de latente belastingen	147	451
	<u>1.929</u>	<u>2.200</u>

Jaarrekening 2008

Het verloop van de passieve belastinglatenties kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	In de geconsolideerde balans		In de geconsolideerde winst- en verliesrekening	
	2008	2007	2008	2007
Latente belastingen	234	-	(234)	-
	<u>234</u>	<u>-</u>	<u>(234)</u>	<u>-</u>

De passieve belastinglatentie heeft betrekking op het verschil in commerciële en fiscale waardering van het onderhanden werk in Duitsland. De passieve belastinglatentie is kortlopend.

30) Winst per aandeel

In het volgende overzicht worden de gegevens inzake winst en aandelen vermeld die zijn gebruikt in de berekeningen van de gewone en verwaterde winst per aandeel:

	2008	2007
• Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen	8.548.760	8.273.433
• Verwateringseffect als gevolg van uit te geven aandelen uit hoofde van uitstaande optierechten niet gedekt door ingekochte eigen aandelen	-	1.300
• Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen ten behoeve van de berekening van het verwateringseffect	8.548.760	8.413.827
• Nettowinst toe te rekenen aan de aandeelhouders	€ 5.288.000	€ 6.081.000
	2008	2007
• Winst per gewoon aandeel in €	€ 0,62	€ 0,74
• Winst per gewoon aandeel in € met inachtneming van mogelijk verwateringseffect	€ 0,62	€ 0,72

De verwatering in 2007 wordt veroorzaakt door de uitstaande optierechten waar geen ingekochte aandelen tegenover staan (zie hiervoor ook toelichting 12 en 22). In 2008 is er geen sprake van verwatering door uitstaande optierechten aangezien alle uitstaande optierechten out of the money zijn.

31) Accountantskosten

De vergoeding voor de groepsaccountant voor de controle op de jaarrekening bedraagt in 2008 ca. € 125.000 (2007: € 125.000). De kosten voor controlegerelateerde werkzaamheden zoals inleenverklaringen bedragen in 2008 ca. € 10.000 (2007: € 10.000).

Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Algemene grondslagen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Hoofdstuk 9: Enkelvoudige jaarrekening 2008

Enkelvoudige balans per 31 december 2008
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008
Toelichting op de enkelvoudige balans

Enkelvoudige jaarrekening 2008

Enkelvoudige balans per 31 december 2008

(vóór voorstel winstbestemming)

(x € 1.000)

	Toelichting	2008	2007
Activa			
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	2)	1.133	1.015
Immateriële vaste activa	3)	19.085	14.864
Financiële vaste activa	4)	25.314	19.297
		45.532	35.176
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen	5)	8.141	9.636
Liquide middelen		2	351
		8.143	9.987
		53.675	45.163

Passiva

EIGEN VERMOGEN			
	6)		
Geplaatst kapitaal		875	845
Agio		8.411	8.476
Overige reserves		30.680	25.715
Resultaat boekjaar		5.288	6.081
		45.254	41.117
LANGLOPENDE SCHULDEN			
	9)	1.000	1.200
KORTLOPENDE SCHULDEN			
	10)	7.421	2.846
		53.675	45.163

Enkelvoudige jaarrekening 2008

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008

(x € 1.000)	2008	2007
Resultaat deelnemingen na belastingen	5.049	3.793
Overige resultaten na belastingen	239	2.288
Nettowinst	5.288	6.081

Toelichting op de enkelvoudige balans

1) Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening van ICT Automatisering N.V. is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek onder toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening. Investerings in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde met toepassing van de waarderingsgrondslagen die ook in de geconsolideerde jaarrekening worden gebruikt. Niet geconsolideerde deelnemingen waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van noodzakelijke waardeverminderingen.

Met betrekking tot gegevens van de groepsmaatschappijen van ICT Automatisering N.V. verwijzen wij u naar toelichting 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

Financiële vaste activa

Voor verkoop beschikbare financiële vaste activa, zijnde een deelneming waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, wordt, omdat de reële waarde niet op betrouwbare wijze is te bepalen, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventueel noodzakelijke waardeverminderingen.

Enkelvoudige jaarrekening 2008

2) Materiële vaste activa

2008

Het volgende overzicht geeft het verloop weer van de onder deze balanspost opgenomen activa gedurende 2008:

(x € 1.000)	Computer- apparatuur	Inventaris	Totaal
Totaal aanschaffingswaarde per 1 januari	2.315	1.315	3.630
Totaal afschrijvingen per 1 januari	<u>(1.557)</u>	<u>(1.058)</u>	<u>(2.615)</u>
Boekwaarde per 1 januari	758	257	1.015
Mutaties in de aanschaffingswaarde			
Investerings	371	79	450
Desinvesteringen	<u>(30)</u>	<u>-</u>	<u>(30)</u>
Totaal mutatie in de aanschaffingswaarde	341	79	420
Mutaties in de afschrijvingen			
Desinvesteringen	30	-	30
Afschrijvingen	<u>(244)</u>	<u>(88)</u>	<u>(332)</u>
Totaal mutatie in de afschrijvingen	(214)	(88)	(302)
Boekwaarde per 31 december	<u>885</u>	<u>248</u>	<u>1.133</u>
Totaal aanschaffingswaarde per 31 december	2.656	1.394	4.050
Totaal afschrijvingen per 31 december	<u>(1.771)</u>	<u>(1.146)</u>	<u>(2.917)</u>
	<u>885</u>	<u>248</u>	<u>1.133</u>

Enkelvoudige jaarrekening 2008

2007

(x € 1.000)	Computer- apparatuur	Inventaris	Totaal
Totaal aanschaffingswaarde per 1 januari	1.888	1.250	3.138
Totaal afschrijvingen per 1 januari	<u>(1.390)</u>	<u>(982)</u>	<u>(2.372)</u>
Boekwaarde per 1 januari	498	268	766
Mutaties in de aanschaffingswaarde			
Investerings	427	65	492
Desinvesteringen	<u>(1)</u>	<u>-</u>	<u>(1)</u>
Totaal mutatie in de aanschaffingswaarde	426	65	491
Mutaties in de afschrijvingen			
Desinvesteringen	1	-	1
Afschrijvingen	<u>(167)</u>	<u>(76)</u>	<u>(243)</u>
Totaal mutatie in de afschrijvingen	(166)	(76)	(242)
Boekwaarde per 31 december	<u>758</u>	<u>257</u>	<u>1.015</u>
Totaal aanschaffingswaarde per 31 december	2.315	1.315	3.630
Totaal afschrijvingen per 31 december	<u>(1.557)</u>	<u>(1.058)</u>	<u>(2.615)</u>
	<u>758</u>	<u>257</u>	<u>1.015</u>

Enkelvoudige jaarrekening 2008

3) Immateriële vaste activa

De goodwill heeft betrekking op de volgende kasstroomgenererende eenheden:

(x € 1.000)	2008	2007
ICT Solutions B.V. (voorheen Procos Engineers & Consultants B.V.)	7.807	7.807
ICT Software Engineering Nord GmbH (voorheen Lineas Automotive GmbH)	7.610	3.389
Overige acquisities	3.668	3.668
	<u>19.085</u>	<u>14.864</u>

De vergelijkende cijfers over 2007 zijn aangepast om te kunnen voldoen aan de presentatie van de cijfers conform het huidige boekjaar.

4) Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan geheel uit deelnemingen in groepsmaatschappijen, joint-venture maatschappijen en de 50% deelneming Start Automation Ltd. te Malacky, Slowakije.

Het verloop van de netto vermogenswaarde is als volgt:

(x € 1.000)	2008	2007
Stand per 1 januari	19.297	17.232
Investerings en kapitaalstortingen	4.871	3
Overdracht binnen groepsverband	-	37
Aandeel in resultaten van deelnemingen	5.049	3.793
Ontvangen dividend	(3.903)	(1.768)
	<u>25.314</u>	<u>19.297</u>
Stand per 31 december		

Enkelvoudige jaarrekening 2008

5) Vorderingen

De samenstelling van de vorderingen is als volgt:

(x € 1.000)	2008	2007
Handelsdebiteuren	24	34
Groepsmaatschappijen	5.548	6.582
Overige vorderingen	1.782	2.092
Overlopende activa	787	928
Stand per 31 december	8.141	9.636

In de overige vorderingen eind 2007 zijn overheidssubsidies begrepen voor een bedrag van € 0,6 miljoen. Eind 2008 zijn er geen vorderingen ter zake van overheidssubsidies begrepen in het saldo vorderingen.

In de overlopende activa zijn vooral begrepen vooruitbetaalde kosten inzake leveranciers.
Van alle posten is de looptijd korter dan 1 jaar.

6) Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 3.750.000 zijnde 18.700.000 gewone aandelen van € 0,10 nominaal en 18.800.000 cumulatief preferente aandelen van € 0,10 nominaal.

Het aantal geplaatste en tevens volgestorte gewone aandelen bedroeg per ultimo van het boekjaar 8.747.544 (2007: 8.452.927).

Voor mutatieschema's ten aanzien van het geplaatst kapitaal, agio, de overige reserves en het resultaat boekjaar is de specificatie te vinden in de geconsolideerde jaarrekening. Hiervoor verwijzen we naar het geconsolideerd mutatie overzicht van het eigen vermogen per 31 december 2008 en 31 december 2007. Voor de ingekochte eigen aandelen in aantallen verwijzen wij naar toelichting 12 in de geconsolideerde jaarrekening.

7) Optierechten

Een specificatie van deze rechten is te vinden in de geconsolideerde jaarrekening (toelichting 22).

8) Pensioenen

Voor pensioenen verwijzen wij u naar de geconsolideerde jaarrekening (toelichting 13).

Enkelvoudige jaarrekening 2008

9) Vooruitontvangen

Dit betreft een ontvangen vergoeding die voortvloeit uit een langlopend huurcontract, jaarlijks wordt een bedrag van € 200.000 ten gunste van de huurlasten in de winst- en verliesrekening gebracht.

10) Kortlopende schulden

De samenstelling van de kortlopende schulden is als volgt:

(x € 1.000)	2008	2007
Handelscrediteuren	437	398
Groepsmaatschappijen	173	110
Belastingen en premies sociale verzekeringen	184	174
Schulden ter zake van pensioenen	859	1.194
Bank	3.396	0
Overige schulden	2.066	589
Overlopende passiva	306	381
	<u>7.421</u>	<u>2.846</u>

Onder de overige schulden per 31 december 2008 is een bedrag van ca. € 1,5 miljoen begrepen inzake een geconstateerde fraude.

11) Belastingen

ICT Embedded B.V., ICT Solutions B.V., RDS Holding B.V., ICT NoviQ B.V., en Atemex Holding B.V. en alle hieronder vallende dochterondernemingen maken deel uit van een fiscale eenheid van ICT Automatisering N.V. voor de vennootschapsbelasting per 31 december 2008.

12) Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Met uitzondering van de garanties en de operationele leaseverplichtingen verwijzen wij u voor dit onderdeel naar de toelichting van de geconsolideerde jaarrekening (toelichting 16).

Op balansdatum bedraagt de omvang van de lopende garanties bij de vennootschap € 542.000 (2007: € 470.000). Deze lopende garanties zijn gesteld ten behoeve van lopende huurverplichtingen. Het betreft operationele leaseverplichtingen inzake leases van personenauto's ten behoeve van het personeel met een looptijd van maximaal vier jaar. De totale lasten uit hoofde van leaseverplichtingen bedragen circa € 1,2 miljoen waarvan circa € 0,3 miljoen een looptijd heeft van minder dan één jaar en het resterende bedrag een looptijd tussen de één en vijf jaar.

13) Medewerkers

Het gemiddeld aantal medewerkers in 2008 werkzaam bij ICT Automatisering N.V. en haar groepsmaatschappijen berekend op basis van full time equivalents was 972 (2007: 907).

14) Bezoldiging Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

Voor de bezoldiging Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verwijzen wij u naar toelichting 23 van de geconsolideerde jaarrekening.

Barendrecht, 20 april 2009

Raad van Bestuur

A. Schot RA (voorzitter)
ir. J. Oberg

Raad van Commissarissen

mr. W. de Vlucht (voorzitter)
C. Kämper
dr. ir. P. Zuidema
B.F. Kostwinder RA
ir. C.A.G. D'Agnolo

Hoofdstuk 10: Overige gegevens

Overige gegevens

Statutaire bepaling omtrent winstbestemming

De zakelijke weergave van de bepaling omtrent winstbestemming in artikel 37 van de statuten luidt:

Ingevolge de wet kan ICT Automatisering N.V. slechts dividenden uitkeren voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de wettelijke of statutaire reserves. Indien preferente aandelen zijn uitgegeven, wordt uit de voor uitkering beschikbare winst eerst een dividend op preferente aandelen uitgekeerd. Het preferent dividend bedraagt een percentage van het op betrokken preferente aandeel gestorte bedrag. Het percentage is gelijk aan het gemiddelde percentage van de eenmaands-EURIBOR-gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze van kracht was gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met 2%. Indien in enig jaar het preferent dividend niet of niet volledig is uitgekeerd, geschieden dividenduitkeringen in de volgende jaren eerst nadat het tekort is ingehaald. Na uitkering van het preferent dividend zal de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen zoveel reserveren als zij nodig oordeelt, echter met een maximum, behoudens goedkeuring van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, van 60% van de jaarwinst. Voor zover de winst niet op deze wijze wordt gereserveerd, staat zij ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders hetzij geheel of gedeeltelijk ter reservering hetzij geheel of gedeeltelijk ter uitkering aan houders van Gewone Aandelen in verhouding tot hun bezit aan Gewone Aandelen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan op voorstel van de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen besluiten dat het dividend op Gewone Aandelen geheel of gedeeltelijk in Gewone Aandelen wordt uitgekeerd. De Raad van Bestuur kan, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, interim-dividenden beschikbaar stellen.

Voorstel winstbestemming

(x € 1.000)	2008
Dividend	2.187
Toevoeging aan de overige reserves	3.101
	<u>5.288</u>

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 mei 2009 zal worden voorgesteld een dividend van € 0,25 per aandeel van nominaal € 0,10 uit te keren in contanten.

Stichting Continuïteit ICT

Het bestuur van de Stichting Continuïteit ICT bestaat uit vier bestuursleden die onafhankelijk zijn. Deze onafhankelijke bestuurders zijn de heer drs. M.W. Dekker, de heer Jhr. mr. E. Beelaerts van Blokland, de heer mr. H.R. Okkens en de heer drs. P.F. Plaizier RA. Daarnaast heeft het bestuur een adviseur die lid is van de Raad van Commissarissen van ICT Automatisering N.V te weten de heer C. Kämper.

Overige gegevens

Onafhankelijkheidsverklaring

Naar het gezamenlijke oordeel van het Bestuur van de Stichting Continuïteit ICT en de Raad van Bestuur van ICT Automatisering N.V. is voldaan aan de ten aanzien van de onafhankelijkheid van de Bestuurders van de Stichting Continuïteit gestelde eisen, een en ander in de zin van bijlage X van het Book II Algemeen Reglement Euronext Amsterdam Stock Market.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 19 februari 2009 heeft ICT Automatisering N.V. aangekondigd dat zij gezien de slechte economische omstandigheden genoodzaakt is de organisatie in Nederland de aankomende periode te gaan herstructureren. Hiermee zullen er in totaal ca. 70 arbeidsplaatsen verloren gaan. De hieraan gerelateerde reorganisatiekosten zullen naar verwachting tussen de € 3,5 en 4,0 miljoen bedragen.

Het merendeel van de arbeidsplaatsen zal worden geschrapt bij de divisie Embedded. Met name bij deze divisie wordt ICT geconfronteerd met afnemers die geraakt worden door de verslechtering van de economie. Ook binnen de andere divisies alsmede de ondersteunende diensten zullen arbeidsplaatsen verdwijnen. Hoewel de banenreductie ten dele zal worden gerealiseerd door natuurlijk verloop, het niet invullen van vacatures en door het niet verlengen van tijdelijke contracten, zal een aanzienlijk deel via gedwongen ontslagen verwezenlijkt moeten worden.

De eenmalige kosten die verband houden met bovenstaande maatregelen zullen ten laste komen van het resultaat over 2009.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Aan: de Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van ICT Automatisering N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van ICT Automatisering N.V. te Barendrecht bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2008, winst- en verliesrekening, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2008 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het verslag van de Raad van Bestuur in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met het Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap.

Overige gegevens

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ICT Automatisering N.V. per 31 december 2008 en van het resultaat en de kasstromen over 2008 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 20 april 2009

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. A.A. Heij RA

Overige gegevens

Meerjarenoverzicht

	2008	2007	2006	2005	2004
Resultaten (x € 1.000)					
Opbrengsten ³⁾	97.490	88.285	80.663	69.112	64.958
Bedrijfsresultaat	6.773	7.770	8.026	9.703	6.697
Nettowinst ⁵⁾	5.288	6.081	6.212	7.243	5.253
Afschrijvingen op materiële vaste activa	746	477	698	763	1.014
Kasstroom (nettowinst plus afschrijvingen) ⁵⁾	6.034	6.558	6.910	8.006	6.267
Dividend	2.187	4.827	4.835	5.290	4.461
Vermogen (x € 1.000)					
Materiële vaste activa	2.763	1.897	1.166	1.191	1.618
Immateriële vaste activa	24.347	17.835	12.990	-	-
Financiële vaste activa	234	321	772	30	30
Vlottende activa	37.877	39.941	42.429	51.539	45.836
Voorzieningen	234	-	-	-	-
Langlopende verplichtingen ⁴⁾	1.000	1.200	1.400	1.600	-
Kortlopende verplichtingen ⁴⁾	18.733	17.677	17.295	12.067	11.147
Eigen vermogen	45.254	41.117	38.662	39.093	36.337
Totaal vermogen	65.221	59.994	57.357	52.760	47.484
Medewerkers					
Gemiddeld aantal (FTE)	972	907	820	728	763
Netto opbrengsten ³⁾ per medewerker (x € 1.000)	100	97	98	95	85
Bedrijfsresultaat per medewerker (x € 1.000)	7	9	10	13	9
Ratio's					
Bedrijfsresultaat/opbrengsten ³⁾	0,07	0,09	0,10	0,14	0,10
Nettowinst/opbrengsten ³⁾ ⁵⁾	0,05	0,07	0,08	0,10	0,08
Nettowinst/gemiddeld eigen vermogen ⁵⁾	0,12	0,15	0,16	0,19	0,15
Vlottende activa/vlottende passiva ⁴⁾	2,02	2,26	2,45	4,27	4,11
Groepsvermogen/totaal vermogen	0,69	0,69	0,67	0,74	0,77
Per aandeel van € 0,10 (nominaal in euro's)					
Nettowinst ¹⁾ ⁵⁾	0,62	0,74	0,76	0,88	0,64
Kasstroom (nettowinst plus afschrijvingen) ¹⁾ ⁵⁾	0,71	0,79	0,84	0,97	0,76
Dividend ²⁾	0,25	0,58	0,59	0,64	0,54
Eigen vermogen ²⁾	5,17	4,95	4,72	4,73	4,40
Aantal uitstaande gewone aandelen per ultimo	8.747.544	8.313.833	8.195.139	8.265.444	8.260.481
Gemiddeld uitstaand aantal gewone aandelen gedurende het jaar	8.548.760	8.273.433	8.198.077	8.262.962	8.260.481

¹⁾ Op basis gemiddeld aantal gewone aandelen.

²⁾ Op basis aantal gewone aandelen per ultimo.

³⁾ Opbrengsten bestaan uit opbrengsten en overige baten.

⁴⁾ De vergelijkende cijfers voor 2005 zijn aangepast als gevolg van rubriceringwijzigingen.

⁵⁾ In de overige gegevens wordt het begrip nettowinst gelijkgesteld aan het aandeel nettowinst houders eigen-vermogens-instrumenten van de moedermaatschappij.

